17 5047

Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem
FOLYÓIRAT CSOPORT
Központi Könyvtár

ET

„Kifelé a hullámvölgyből"

KISZ-küldöttértekezlet 1984

Az egyetemi KISZ-szervezet március 29-én tartotta küldöttgyűlését. *Pertl Gábor* (IV. éves pénzügy szakos hallgató) levezető elnök köszöntötte a vendégeket: *Sarlós István* miniszterelnök-helyettest, *Tarcsi Gyulát*, a KISZ Budapesti Bizottságának első titkárát, *Varga J. László* kerületi pb-titkárt, *Csizmadia Ernő* rektort, *Selmeci Lajos* egyetemi párttitkárt, valamint *a küldötteket és a többi vendéget.* A napirend elfogadása után Tarcsi Gyula köszöntötte a küldöttgyűlést a KISZ felsőbb szervei nevében és átadta *Szilvásy György* KISZ-titkárnak a KISZ KB Kiváló KISZ-szervezet kitüntetését, az ezzel járó zászlót és pénzjutalmat. Ezután további kitüntetésekre került sor, amikről külön adunk hírt.

SZILVÁSY GYÖRGY, a leköszönő KISZ-titkár szóbeli kiegészítéseket fűzött a KISZ-bizottság beszámolójához. Az idei küldöttgyűléssel lezárult egy 1981-től kezdődő, jól elkülöníthető korszak. A KISZ-szervezet részben elérte azokat a célokat, amelyeket 1981-ben hároméves tervében maga elé tűzött. *Azok a vívmányok, amelyek az 1981-es generáció számára újdonságok voltak, a mai hallgatók számára természetesek, kiindulópontot jelentenek. Ez a hároméves munka az ismert, nem túlságosan kedvező külső körülmények között zajlik* (lakáshelyzet, pályakezdők jövedelmi helyzete, egyes közgazdász munkakörök rossz minősége stb.), ez felhívja a figyelmet a KISZ környezetalakító szerepének fontosságára. A párttagajánló munkával kapcsolatban elmondta, hogy növekedett a KISZ-ajánlással felvett párttagok száma, s bár az ajánlások tartalmasabbak, nincs egységes szemlélete, tere a pártépítésnek. Az oktatáskorszerűsítési munkálatokban való részvétel mellett a KISZ-bizottság és a szakvezetőségek törekedtek a mindennapi szakmai munka jobb megbecsülésének elősegítésére. Át kell gondolni *a tevékenységcentrumok, kollégiumok stb.* anyagi ellátottságának kérdését, hogy *ne kényszerüljenek könyörögni* ezek a szervezetek *minden egyes forintért.* A szakküldöttgyűlések nyomán (is) érezhető, hogy a szakvezetőségek nem követték a KISZ-bizottság tevékenységében, politikájában bekövetkezett mozgásokat. Felhívta a figyelmet arra, hogy a KISZ-bizottság munkájának folytonosságához szükséges, hogy az új KISZ-bizottság kb. fele részben a tapasztalt, „öreg" KISZ-vezetőkből, aktivistákból álljon.

A hozzászólások sorát **VOJNA KATALIN** III. éves tanár B szakos hallgató nyitotta meg. Ismertette *a Stúdium Generále sajátos kilakoltatásának történetét* és a részben ebből adódó nehéz helyzetüket. Kérte, hogy az egyetem ismerkedjen meg az SG-sek tevékenységével, legyen annak gazdája, pártfogója az egyetem is, ismerje el ezt a fontos társadalmi munkát. S mindennek bizonyítékául *legalább egy kis szobát biztosítsanak az SG számára.*

PAPP SÁNDOR (I. évf.) nagy vitát kavaró hozzászólása két megjegyzésből állt. Az egyik, hogy *véleménye szerint az első évfolyamon terjed az elvből be nem lépés a KISZ-be.* A másik az a kérdé-

(Folytatás a 4. oldalon)

Engem a rumba döntöget romba
Fotó: Erdős Tamás
(Képriport az 5. oldalon)

Felszabadulási ünnepség

Megtelt a Ráday kollégium díszterme március 29-én. A hazánk felszabadulásának 39. évfordulójára megjelent ünneplő közönség a magyar és a szovjet Himnusz elhangzása után meghallgatta *Bicskei Tibor* érdemes művész szavalatait. Majd *Bora Gyula*, tudományos rektorhelyettes emlékezett ünnepi beszédében 1945. április 4-re.:

Dr. Bora Gyula tudományos rektorhelyettes ünnepi beszédét mondja

„Április 4-ével 39 évvel ezelőtt véget ért a magyar történelem leghosszabb éve, amely a német megszállással kezdődött, s amibe beletartozott történelmünknek a nyilas uralommal tetőződő leggyalázatosabb időszaka. Felszabadulásunk ünnepén hálával gondolunk a szovjet népre, a Vörös Hadseregre, amely a háborúban a legtöbb áldozatot hozta. Hálával gondolunk mindazon nemzetek katonáira és azokra a magyar antifasisztákra, akik közvetlenül hozzájárultak hazánk felszabadításához és a fasizmus elleni háború sikeres megvívásához...

Az ország felszabadításának napját azért is ünnepeljük, mert... végre valóra válhatott népünknek az a régi törekvése, hogy végérvényesen kezébe vegye sorsának formálását és elinduljon a haladás útján.

39 évvel ezelőtt romokban hevert és szétzilált állapotban volt az ország. Alig volt család, amelyik ne gyászolta volna elvesztett szüleit, testvéreit, gyerekeit. Megindítani az életet, hitet önteni az emberekbe, újjáépíteni az országot, elindulni a demokratikus fejlődés, a magyar nemzeti megújulás útján, ez volt akkor a történelmi feladat... A magyar nép a kommunisták pártjának irányításával egy új társadalom születésének energiájával rövid idő alatt helyreállította az országot. A 40-es évek végének politikai harcaiban a munkásosztály vezetésével a haladó erők összefogásával megteremtette a néphatalmat... Az átalakult magyar társadalomban az osztályellentétek felszámolásával történelmi léptekkel haladt előre a munkásosztály, a parasztság a szocialista nemzet megteremtése felé."

Az ünnepi szónok beszédében utalt arra a lendületes fejlődésre, amelyet a magyar nép az ipar, a mezőgazdaság, a kultúra, a közoktatás, a szocialista bizottság, egész életünk terén elért.

(Folytatás a 3. oldalon)

Változás a TDK-konferencia programjában

A TDK-konferencia nyitóelőadását Bródy András tartja „Gazdasági ciklus és gazdasági politika" címmel. Az előadás időpontja április 16. 10 óra, helye: a III. előadó.

Kitüntetés

Barla Szabó Ödön, egyetemünk politikai gazdaságtan tanszékének nyugalmazott egyetemi tanára, az április 4-i ünnepségen, a Parlamentben a Szocialista Magyarországért kitüntetést vette át. Kitüntetéséhez gratulálunk!

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM 1984. ÁPRILIS 12.

Sarlós István látogatása az egyetemen

Aktívaértekezlet

SARLÓS ISTVÁN, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese március 30-án látogatást tett egyetemünkön. Ebből az alkalomból találkozott az egyetem vezetőivel, oktatóival, a diákok képviselőivel, és ankét keretében válaszolt a feltett időszerű kérdésekre.

Elsőnek a felsőoktatás fejlesztési munkálataival kapcsolatos kérdésekre válaszolt. Mint mondotta, a téma országgyűlési tárgyalásának nem volt határidő-módosítása, mert kezdettől fogva április 12—13-ra tervezték, hogy az országgyűlés napirendjére tűzik a közoktatás és a felsőoktatás fejlesztésével kapcsolatos kormányelőterjesztést. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy a korábbi ifjúsági parlamenteken elhangzott kritikák, észrevételek egy jelentős része bekerült a kormány elé kerülő anyagba, következésképpen benne lesz a parlamenti előterjesztésben is. A megelőző viták korántsem voltak olyan élesek, mint ahogy föltételezték azok, akik a vitákon nem vettek részt. Akik vitáztak, azok a követelmények szigorítását, nagyobb szabadságot, mozgékonyságot igényeltek a tananyagok tartalma és az oktatás módszere tekintetében. A jelenlegi kötöttségekkel szemben igényelték a tanár-diák kapcsolat fejlesztését, az egyetemi demokrácia érvényesítését, és az egyetemi autonómia bővítését. Szinte egyetlen olyan követelés sem volt, amely megvalósíthatatlannak bizonyult volna. De volt olyan, amelyiknek a megvalósítására csak egy későbbi időpontban kerülhet sor és persze nem pontosan úgy, ahogy a kérdésben elhangzott, hanem módosításokkal, a különböző feltételek és lehetőségek figyelembevételével.

Sarlós István miniszterelnök-helyettes az aktívaértekezlet előadója

MAJD A PEDAGÓGUS PÁLYA társadalmi presztízsét és elnőiesedését firtató kérdésekre válaszolt Sarlós elvtárs. A presztízscsökkenés és az elnőiesedés összefügg egymással és mind a kettő komoly gondot és problémát okoz. Közfelfogásunk nem értékeli kellően a pedagógus szakértelmét és szakképzettségét, és az a dotáció szempontjából is valahol a társadalmi rangsor végén helyezkedik el. Az emberek pedig aszerint értékelnek ma már, hogy milyen valakinek a fizetése, az életkörülményei, és nem aszerint, hogy mit tud. A társadalmi megítélés, a rossz feltételek, az alacsony fizetés sok embert eltávolít a pedagógus pályától. Egyedül a nők kénytelenek elfogadni e mostoha körülményeket a férfiakkal szemben. Éppen ezért külön meg kell becsülni azokat a nőket, akik a pedagógus pályát választják. Nem úgy kell vál-

(Folytatás a 2. oldalon.)

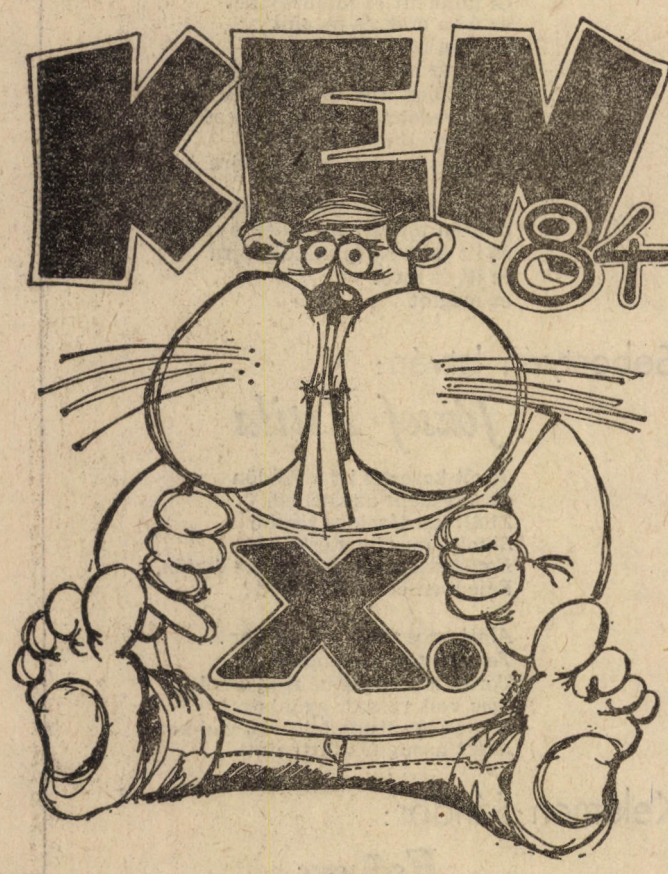

HÖRCSI

A KEN hivatalos emblémája a képen látható hörcsög lesz, aki már minden bizonnyal mindenki számára ismerős az egyetem folyosóiról. Hörcsögünket közös megegyezéssel egyszerűen Hörcsinek neveztük el. Ő fog szerepelni a 16—17-én megjelenő műsorfüzet címlapján, őt találjátok meg a KEN rendezvényeit hirdető plakátok sarkában is. Szeretnénk Hörcsiről színes matricákat készíteni, melyek várhatóan hamarosan megjelennek és a KEN Butikban lesznek kaphatók, ugyanott, ahol a jegyeket árulják. Itt vehettek meg mindent, ami a KEN-nel kapcsolatos, hajó- és színházjegyeket, belépőt a Rádayba, matricát és talán még pólóinget is, rajta természetesen Hörcsivel. Itt lehet majd kapni az ingyenes műsorfüzetet és szívesen adunk felvilágosítást mindenféle KEN-ügyben. A KEN Butik nyitása a büfé folyosóján április 13-án 9 órakor lesz. A további nyitva tartásunkat ott tudhatjátok meg.

Vár benneteket Hörcsi és a KEN Butik!!

(Részletes program a 8. oldalon)

KIVÁLÓ KISZ-SZERVEZET LETTÜNK

Az idén április 4. alkalmával, élénkülő egyetemi diákközéletünk aktivistái minden eddiginél több kitüntetésben részesültek. A kitüntetéseket Tarcsi Gyula, a Budapesti KISZ-bizottság első titkára adta át a KISZ-küldöttértekezleten.

A Budapesti KISZ-bizottság kezdeményezésére a KISZ KB KIVÁLÓ KISZ-SZERVEZET kitüntetést és zászlót adományozott egyetemi KISZ-szervezetünknek.

A KISZ KB kezdeményezésére legmagasabb kitüntetését, a KISZ ÉRDEMÉRMET vette át Szilvásy György, egyetemünk leköszönő KISZ-titkára, a KISZ KB tagja.

KISZ-bizottságunk kezdeményezésére szintén KISZ-ÉRDEMÉRMET kapott Sándor Péter, KISZ-szervezetünkben és annak képviseletében, a KISZ KB egyetemi és főiskolai tanácsában végzett sok éves kiemelkedő munkájáért.

Szintén KISZ-bizottságunk kezdeményezte a következő kitüntetéseket: lelkiismeretes, kiemelkedő munkájáért KIVÁLÓ IFJÚSÁGI VEZETŐ kitüntetést kapott Spéder Zsolt, a Rajk László Szakkollégium leköszönő diákbizottsági titkára, ARANYKOSZORÚS KISZ-JELVÉNY kitüntetést kapott Bekker Gyöngyi, a KISZ-bizottságon dolgozó gazdasági felelős, Pertl Gábor, egyetemi és kari tanácsi képviselő, leköszönő instruktorvezető, Urbán László, a Rajk László Szakkollégium leköszönő szeniorja.

KISZ KB DICSÉRŐ OKLEVÉL kitüntetést kapott Banyár József, a Társadalomelméleti Kollégium kollégiumi bizottsági titkára, Ivanyos János, az instruktori szakbizottság volt vezetője, Kiss Gábor, a KISZ diákszociális munkabizottsága volt vezetője, a KISZ-bizottság volt tagja, Lukács János, a Rajk László Szakkollégium végzett tagja, Monszpart Zsolt, az egyetemi énekkar diáktitkára.

A KISZ Budapesti Universitas Bizottsága kezdeményezésére budapesti szintű munkájáért ARANYKOSZORÚS KISZ-JELVÉNY-ben részesült Csanádi Péter, KISZ-bizottságunk volt szervező titkára és B. Kiss Tamás, KISZ-bizottságunk agit-prop. titkára.

KISZ-bizottságunk egy, illetve több éven át végzett egyetemi szintű mozgalmi munkájáért a KISZ-küldöttgyűlésen oklevéllel és könyvajándékkal jutalmazta a következő aktivistáit: Béres Katalin, Gödör Zsuzsa, Hegedűs Éva, Pogonyi Éva, Szakszon Ágnes (szaktitkárok), Frenyo Andrea, Sugár András, Vida Péter (instruktorvezetők), Fejes Sándor, Jármai Gyula, Tóthfalusi György (az I. évfolyam aktivistái), Géczy Beatrix (Universitas bizottsági képviselő), Bodnár Zsigmond, Csizmadia Éva, Hidvéghy Melinda, Pálmai Bea, Szabó János, Balogh Katalin, Érsek Zsolt, Krauze István, Simon Csaba (a KISZ-bizottság és a szakok aktivistái). A munkabizottságok aktivistái közül: Bakó Tamás, Balta Csaba, Balogh Imre, Branyiczki Imre, Budai János, Karsai Tamás, Kalotay Kálmán, Komócsin Sándor, Könczei György, Molnár Gabriella, Tétényi Tamás, Újlaki György, Vígh István.

Fáradozásukat köszönjük.

KISZ-bizottság

Sarlós István látogatása az egyetemen

(Folytatás az 1. oldalról.)

toztatni a jövőben, hogy a pályán a nők aránya csökkenjen, hanem, hogy a férfiak aránya növekedjék, olyan kedvező feltételek biztosításával, amelyek mindkét fél elvárásainak megfelelnek.

A PÁLYAKEZDŐ FIATAL ÉRTELMISÉG lakáskérdéséhez szólt a továbbiakban. A tavalyi lakásrendelet alapján hivatalból azt kellene mondania Sarlós elvtársnak, hogy javul a helyzet e téren. De tudjuk azt, hogy minden kiadott rendelkezés optimális körülményekre számít, a feltételek azonban nem mindig állnak rendelkezésre. Így pl. az átmeneti lakáslehetőség megteremtése sem vált be. Tehát az építőipar feladata, hogy letegye a garast. Tervszerűbben, szervezettebben, okosabban és főként olcsóbban és gyorsabban kell dolgoznia. De meg kellene máshol is próbálkozni azzal a vidéki kísérlettel, amelynek során vállalati támogatással 30-32 négyzetméteres lakáshoz juttatják a fiatal házaspárokat, miután megállapodnak abban, hogy ha havonta egy bizonyos összeget a takarékba tesznek, akkor öt-hat év után a pénz felhasználásával egy jobb, korszerűbb lakásba költöztetik őket.

Kétségtelen, nagyon nagy költségek terhelik a fiatalokat, ha lakáshoz akarnak jutni. Éppen ezért szükségessé válik egy olyan változtatás bevezetése idővel, amely a fiatalokat az első öt évben kisebb arányú összeg befizetésére kötelezi és csak később emelkedne ez az összeg.

A TÁRSADALMI REFORM szükségessége is szóba került. A téma először a tavalyi ifjúsági parlamenten vetődött fel, ahól a reformálás alatt a társadalmi hierarchia, intézményrendszer megváltoztatására, korszerűsítésére gondoltak. A korszerű gazdálkodás korszerű társadalmi intézményrendszert, korszerű társadalmi magatartást és a társadalom minden eresztékében nagyobb önállóságot és nagyobb demokráciát igényel. Ebben a vonatkozásban valóban sok mindenben kell változtatni, mondotta Sarlós elvtárs.

Amikor majd döntésre kerül a gazdasági irányítás továbbfejlesztése, akkor a tervezet szövegéből az is ki fog derülni, hogy annak kidolgozói gondoltak a társadalmi szervek, tömegszervezetek, mozgalmak változtatandó jogkörére és helyzetére. Pontosítva lesz, hogy kinek, milyen lehetősége és joga van abban, hogy a gazdasági vezetők önállósága, határozóképessége növekedjék. Módosulni fog a pártszervezet, a szakszervezet, a KISZ és más vállalaton és intézményen belül működő társadalmi szervezet mozgása és hatásköre is.

Ezzel összefüggésben Sarlós elvtárs tájékoztatta az ankét résztvevőit arról, hogy a párt és a kormány híve a gazdasági irányítási rendszer folyamatos fejlesztésének. Úgy kell irányítani a gazdaságot, hogy az mindig kész legyen a megújulásra, a változtatásra, akár pénzügyekről legyen szó, akár a termelési profil kialakításáról, akár az alá- és fölérendeltség kérdéséről, akár külkapcsolatainkról. A jelen helyzetet úgy kell szemlélni, hogy ami van, az nem dogma, azon változtatni lehet, sőt kell. És hogy mit kell változtatni, azt egyre inkább a magyar tudomány képviselőinek, köztük a közgazdászoknak kell megmondaniuk.

A KÖVETKEZŐ KÉRDÉS kapcsán Sarlós elvtárs arról beszélt, hogy milyennek látja az egyetemi, főiskolai hallgatóság politikai beállítottságát, eszmei-politikai arculatát. A magyar ifjúságról neki személy szerint jó véleménye van. Ha nem így lenne, akkor saját magáról állítana ki rossz bizonyítványt. Az a generáció végzett jó munkát mindig, amelyik önmagánál jobb utódokat nevelt. Márpedig ez az ifjúság képzettebb, műveltebb, elszántabb, bátrabb és kezdeményezőbb a réginél. De, mint mondotta, tudomásul kell venni azt is, hogy ez az ifjúság másképpen látja a világot, mint azok, akik ezt létrehozták. Elsősorban kritikusabban szemléli és ez nem is rossz, mert bátrabban ki meri mondani valamiről, ha nem jó. Szólt az ifjúság türelmetlenségéről és a feszültségről is, amelyek feltámadnak benne, miután szembe találja magát a fenőttek világával, ami nem egyezik az oktatás során belé-jük táplált illúziókkal.

Ma másképpen politizál az ifjúság, mint az előtte járó nemzedék. A fiatalokat több külső hatás éri, mint a korábbi nemzedéket, és nagyon nehéz a máshonnan kapott információt mérlegelve elfogadni, hasonlítani a magyar állapotokhoz. Az is természetes, hogy aki beleszületett a mába, és látja hogy ennél jobb is van, az nem a mát dicsőíti, hanem a sokkal jobbra vágyik. Az lenne a jó, ha a mától a sokkal jobbhoz vezető utat keresné és ott próbálna sikereket, eredményeket elérni.

HOGYAN ÉRTÉKELI A KORMÁNY a közoktatás és a felsőoktatás fejlesztési munkálatainak eddigi menetét, és e téren a felsőbb állami- és pártszervezetek munkájának összehangoltságát? A kérdésre Sarlós elvtárs elmondta, hogy a témát nem értékelte a kormány külön, mert a napirendre kerülő és a parlament elé terjesztendő anyagban a párt és a kormány vezető testületeinek azonos volt az állásfoglalása és mind a két fél figyelembe vette a pedagógia terü-

letén működők véleményét is. Összességében teljes az egyetértés. Részkérdésben pedig mindig lesz az emberek között felfogásbeli különbség, de ezek nem befolyásolják a munka sikeres kimenetelét.

A FELSŐOKTATÁS ÉS A KÖZOKTATÁS fejlesztésének kapcsolatáról elmondotta, hogy a két fejlesztési terület illeszkedni fog egymáshoz. A törekvés ugyanis az, hogy bármilyen fokon tanuljon is valaki, a továbbképzésre való lehetőséget a felkészítéssel támogatni kell. A középfokú oktatásban az a törekvés, hogy az általános ismeretek anyagában az első két évben a gimnázium és a szakközépiskola tananyaga egybeessen, azért, hogy a szakközépiskolák továbbtanuló gyermekeinek megalapozott általános műveltsége legyen. A jövő évtől kezdve belép az oktatásba a technikumi képzés is, ahol ugyancsak az első két évben olyan közismereti anyagot kapnak a tanulók, mint a gimnáziumban és a szakközépiskolában. Ezenkívül gondot fordítanak arra, hogy a fakultációra a középiskolákban is lehetőség nyíljon és hatékonyabb legyen a nyelvoktatás. Nagyon fontos mind a középiskolai, mind a felsőfokú képzésben, hogy olyan pedagógusok tanítsanak szép számmal, akik a saját szaktárgyukban iskolát tudnak teremteni.

HOGYAN VONHATÓ BE a közgazdasági felsőoktatás szakembergárdája az aktuális gazdaságpolitikai feladatok megoldásába — volt a következő kérdés. Akik a gazdaságpolitikát formálják, azoknak kezdeményezniük kell, hogy az egyetemek vegyenek részt a problémák megoldásában. Hozzátette viszont Sarlós elvtárs, hogy ez nem mindig jut az illetékesek eszébe. Viszont aki jól működő intézményben dolgozik, az informált arról, hogy a kormányzat milyen közgazdasági jellegű problémát tűzött napirendre és ha úgy érzi, részt kíván benne venni, akkor nyugodtan jelentkezzen. Az ilyenfajta konzultációk csak jót tesznek a gazdasági vezetőknek és magunknak a tanároknak és a diákoknak is.

A FELSŐOKTATÁS FINANSZÍROZÁSÁNAK ügye fontos kérdésként szerepelt az ankéton. Mint mondotta Sarlós elvtárs, a kormány támogatja az egyetem minden ilyen követelését, de egy ágazat minden anyagi támogatása csak a közös kasszából elégíthető ki és a közös kassza elosztható része sajnos egy meghatározott korlátozott mennyiség. Viszont a VII. ötéves terv ceruzavázlatából ismert az a tény, hogy az oktatás és az egészségügy kiemelt ágazatként fog szerepelni.

Szó volt a négy év múlva bekövetkező demográfiai hullámhegyről, amelyre fel kell készülnie az országnak. Nem sokkal, a megszokottnál csupán 250-nel több elsőévest vesznek fel a pedagógiai főiskolákra, egyetemekre tanulni. Ez csupán töredékét képezi annak a pedagógusigénynek, amire valójában szükség lenne. A demográfiai hullám végigfutásához ugyanis a jelenleginél 13 ezerrel több pedagógusra volna szükség. Ez a hiány elsősorban abból fakad, hogy a pedagógiai végzettségűek 25—30 százaléka nem megy pedagógusi pályára, mert kedvezőbb, számára előnyösebb munkára is lehetősége nyílik. Válaszában Sarlós elvtárs kitért még a képesítés nélküli pedagógusok kérdésére és jelezte, hogy 1990-ig szeretnék megszüntetni a képesítés nélküli pedagógusok igénybevételét nem az elbocsátással, hanem a pedagógiai képesítésük megszerzésére való késztetéssel.

AZ EGYETEMEK ÉS KUTATÓINTÉZETEK együttműködésének várható alakulásáról Sarlós elvtárs elmondta, hogy az együttműködéshez nem kormányhatározatra van szükség, hanem az intézmények ilyen irányú szándékára. A kormány tudománypolitikai bizottsága ez évben már tárgyalt és még tárgyalni fog a kutatóintézetek helyzetéről, fejlesztéséről és együttműködéséről. S várhatóan az év végén megszületik az a határozat, amely olyan feltételeket kíván állítani, amelyek figyelembevételével és betartásával tervszerűvé és tudatossá válhat az egyetemek és a kutatóintézetek együttműködése.

MAJD AZ OKTATÓI KAR FIATALÍTÁSI lehetősége került szóba. A Minisztertanács az elmúlt napokban fogadta el a Művelődési Minisztérium előterjesztését az adjunktusok és a tanársegédek meghatározott idejű szerződéses rendszerének megváltoztatására. Adjunktusok esetében nem lesz többé meghatározott időre szóló szerződtetés. A tanársegédek esetében, ha teljesen kezdőről van szó, akkor az egyetem joga, hogy az első időben két-három éves szerződést kössön vele, viszont ennek letelte után már nem kell kötött határidejű szerződést kötni, hanem az egyetem elhatározásának megfelelően határidő nélkül foglalkoztathatja a tanársegédet. A határidő nélküli szerződés biztonságosabb az oktatók számára, nagyobb kifutási lehetőséget ad, de növeli az alkalmazók felelősségét abban, hogy hozzásegítsék a fiatal oktatókat a szakma elsajátításához.

A DIÁKOKAT ÉRINTŐ SZOCIÁLIS INTÉZKEDÉSEK várható alakulására vonatkozó válaszában Sarlós elvtárs elmondta, hogy a hallgatók szociális helyzetének javítása a távlati fejlesztési programban a kiemelt témák között szerepel. A jövőben a rendelkezésre álló pénzeszközök egy részét a kormányzat arra fogja fordítani, hogy a kollégiumi elhelyezést és a szociális ellátást folyamatosan javítsa, az ösztöndíjakat pedig időnként megemelje a reálérték megtartása érdekében.

Az írásban benyújtott kérdésekre adott válaszok után Kiss Arthur elvtárs hangsúlyozta, hogy mindig nagy várakozással tekintünk az olyan ritka alkalmak elé, amikor felsőbb párt, illetve állami vezetőkkel találkozhatunk. Erre jelenleg nagy szükség van, amikor számtalan kérdés gyűlt fel az oktatókban társadalmi, gazdasági, politikai életünkkel kapcsolatban. Éppen ezért, az élő, eleven vita az előadó és az ankét résztvevői között nagyon fontos. Második megjegyzése az oktatói fizetésekkel kapcsolatos kérdéskört érintette. A pályakezdők problémája Kiss Arthur elvtárs szerint nemcsak gazdasági, hanem jelentős politikai kérdés is. E réteg sorsa a jövőnket érinti.

Felszólalt Szabó Kálmán elvtárs is, aki az egyetemi demokrácia szélesítésének kérdéséről, valamint a kutatóintézetek és az egyetemek helyzete közötti eltérések tarthatatlanságáról szólt. Majd Szép Jenő az alkalmatlan oktatók elbocsátásának nehézségeit jelezte.

Válaszában Sarlós elvtárs hangsúlyozta, hogy immár kétnapos egyetemi tartózkodása során (KISZ-küldöttértekezlet, ankét), igyekezett eleget tenni a vele szembe támasztott igényeknek. Ígéretet tett arra, hogy ha a jövőben az egyetem dolgozói találkozni szeretnének más állami vagy pártvezetőkkel, abban segítségünkre lesz. Az oktatók fizetésemelésének ügyében újra csak azt hangsúlyozta, hogy a téma nem került le a kormány asztaláról, de sajnos a fizetésemelés nem az akaraton múlik. Egyelőre a rendelkezésre álló eszközök hiánya miatt nem oldható meg azonnal a probléma.

Az ankét befejeztével Sarlós elvtársnak köszönetét fejezte ki Selmeci Lajos pb-titkár az egyetem nevében.

H. E.

Ez a mi dolgunk...

Irodalmi pályázatunk

Április 11-e a költészet napja, József Attila születésnapja. Hagyomány, hogy ilyenkor a napi véres, ijesztő hírek között minden újság teret ad a nemes tradíciókban nem szűkölködő magyar költészet gyengéd erkölcsi figyelmeztetéseinek, lelki megnyugvást okozható tiszta műveinek. A mi lapunk véres hírekkel nemigen szolgál, de a sok nehéz egyetempolitikai híradás között talán mi is jól tesszük, ha legalább ilyenkor valamivel tágabb teret hagyunk diákköltőink munkáinak.

Ezt az alkalmat ragadjuk meg arra, hogy kihirdessük a KISZ-bizottság és a Közgazdász közös irodalmi pályázatának idei nyerteseit. A harmadik alkalommal meghirdetett pályázatra hét alkotó jelentkezett, valamennyien verseikkel. Értékelésük alapján kiemelkedő alkotásaiért kiemelt első díjat érdemel ZSUBORI ERVIN. Második díjat nem adunk ki. Harmadik díjas SEBESTYÉN ISTVÁN, negyedik helyezett pedig KELEMEN SÁNDOR. Ötszáz, százötven, ill. százforintos könyvutalvány-nyereményüket a KISZ-bizottságon vehetik át.

Most pedig lássunk ízelítőt a legjobbakból!

Zsubori Ervin:

Itt és most

allegro con brio

itt és most és mindig újra
és minden pillanatban
és minden percnyi csendben
és többé nem halasztva
és itt és most és mindig újra
és mindent és mindegyiket
és újra csak és megint
és meg nem állva
és itt és most és mindig újra
és minden újat megragadni
és félredobni minden rosszat
és szeretni és fuldokolni
és itt és most és mindig újra
és újra csak és megint
és csontig élni mindegyiket
mintha többé nem jöhetne szebb
és itt és most és mindig újra
és itt és most
és megint

Sebestyén István:

József Attila

Jövőt kerestéi itt a Földön
Őszeresként az istened.
Zilált kérdéseidre rögtön
Sikoltó mozdony érkezett.
Emlékszel még, mi volt az ösztön,
Fejedben érlelt végzeted?

Alattomos világ volt akkor...
Te őszintén kimondtad ott,
Törött szived mi bántja abból.
Igaz volt versed: gyóntatott,
Lelked igy tiszta lett — a vad kor
Azért hazugnak tarthatott...

Kelemen Sándor:

Esővers

E — Gondokat kikergető
Ső — Vágyakat kikeltető
Eső — Háztetőre ess, eső
Ess, eső — Fiókákat reptető
Erdőtermő, nevelő — Aranyeső, új erő
Égiekben könnyező — Dobpergető
Járdaverő, kergető — Ess, eső
Könnyebbülő szerető — Eső, eső
Szivnek öröm, repeső — Ess
Földszagokkal rejtező — Es
Kertre áldást verdeső — Ő
Kábulatból ébresztő

Népköztársasági ösztöndíjas

Mondhatni, már az első találkozásunk stílszerű volt, melyen előjegyzésre kerültem *Bányár József* IV. éves tervgazd. szakos hallgató „határidőnaplójában" egy röpke másfél órás beszélgetés erejéig. Nem titkolt szándékom egy Népköztársasági ösztöndíjas hallgató életébe, múltjába és terveibe való bepillantás volt.

— Egy szigetközi faluból származom, Győrben jártam pénzügyi szakközépiskolába, mely sokat segített a közgazdasági tárgyak tanulásában az egyetemen. Ennek ellenére a második évtől nem pénzügy szakra, hanem a tervgazdasági szak matek fakultációjára jelentkeztem. A szakközép előnyei mellett legnagyobb hátránya, hogy a nyelvekkel elmaradtam pl. a gimnáziumot végzettektől. Oroszból záróvizsgát tettem és azóta második nyelvként az angolt tanulom, amelyre nagy szükségem van a matematika szakszemináriumokhoz, ugyanis egyes szakirodalmakat angol nyelven kell olvasnom.

— *Ismerted-e a népköztársasági ösztöndíj lehetőségét, követelményeit, célod volt-e elnyerni?*

— Igen, első évtől ismertem. Több féléven át 4,5 átlag felett kellett produkálnom és miután ez eleinte sikerült, kezdett doppingolni a lehetőség. A feltételek között szerepelt a társadalmi munka, a KISZ és tanszéki javaslat, a TDK tevékenység is. A követelményeknek megfelelve sikerült megvalósítanom ezt a célomat.

— *A tananyaggal való birkózás mellett, úgy tudom, másra is marad időd. A TEK-ben KOB-titkár vagy.*

— Engedj meg egy nagyon rövid történeti kitérőt. A TEK 1981-ben alakult. Magja a Farkas Péter tanítványaiból verbuválódott kb. 10 fős lelkes gárda volt, amely a 70-es években, még tőketáborokban dolgozott. Az alakulás nyarán tagja lettem én is, és az első kollégiumi gyűlésen beválasztottak a kollégiumi bizottságba mint titkárt.

Jelenleg kb. 30 a bejegyzett tagok száma és aránylag egyenletes az évfolyamonkénti képviseltetés. Ez a szám azonban nem igazán valós, mert van aki érdeklődése, munkája alapján kívánatos lenne tagnak és van aki ellenkezőleg. Újrafelvételi rendszert, kicsit nagyobb ellenőrzést kellene bevezetnünk. De ez már a mi belső problémánk.

— *A „betáblázott" hetek milyen elfoglaltságokat takarnak még számodra?*

— A tanulás mellett tanítok is, az elsős tanár A szakosoknak analízist, valószínűségszámítást és lineáris algebrát. Az órák és a felkészülés szintén telítik a „rubrikáimat".

Ezen kívül anyagi helyzetemet javítandó (hiszen tudod, hogy egyik egyetemista se sokallja az ösztöndíjat) bérmunkában programokat írok személyi számítógépekre. A számítástechnika is egyik kedvenc „vesszőparipám".

— *Rövidebb és hosszabb távú terveid, céljaid?*

— Szeretnénk kiadni egy folyóiratot, UTAK címen, melynek én is szerkesztője lennék.

Hosszabb távú tervem, hogy az egyetem elvégzése után szeretnék a fővárosban dolgozni, természetesen az egyetemi kapcsolataim, ha lehet, elfoglaltságaim életben tartása mellett.

— *Ehhez kívánunk sok sikert, köszönöm a beszélgetést.*

K. Z.

Szakágazati fórum

Lapzártakor, április 9-én folyik egyetemünkön a közgazdasági szakképzés fejlesztési koncepcióját megtárgyaló ifjúsági fórum. A vitáról következő számunkban adunk részletes tájékoztatást.

Új oktatói KISZ-titkár

Az oktatói KISZ-szervezet Némethi Gábor helyett, akit a párt vb függetlenített szervező titkárának választottak, Kovács Károlyt, a statisztikai tanszék oktatóját választotta oktatói KISZ-titkárnak.

(Folytatás az 1. oldalról)

„Egy emberöltő előtt hazánk Európa legszegényebb országai közé tartozott. Aki ma körülnéz az országban, saját otthonában, látja, hogy az egykori „nemzeti nyomor", „ezernyi népbetegség" országa hová, meddig jutott...

Az utóbbi évtizedek fontos momentuma, hogy gazdasági irányítási rendszerünk továbbfejlesztése sok új módszerrel, megoldással gazdagította a szocialista építés nemzetközi tapasztalatait. Sikerült előrehaladni a történelmileg egykor erősen visszamaradott településhálózatunk fejlesztésében. Az ország lakosságának több mint a fele ma már városokban él, és a falvak nagy része föllendülőben van. A felszabadulást követő társadalmi-gazdasági átalakulás meghozta azoknak a tömegeknek a tanulás és a művelődés birtokbavételének lehetőségét is, akiket a korábbi rendszer ezekből tudatosan kizárt... Az alkotó szellem szabadságát és eredményeit bizonyítják azok a nemzetközi elismerések is, amelyekkel a magyar tudományos és a művészeti élet képviselői az elmúlt években méltatták.

Az út, amelyet a felszabadulás óta járunk, nem volt sima. Sok akadályt kellett leküzdeni, olykor saját hibáink és tévedéseink is nehezítették az előrehaladást. A szocialista társadalom gazdaság építése is sokkal bonyolultabbnak bizonyult, mint hittük volna. Napjainkban gazdasági építőmunkánk nehezebbé vált... Meg kell tanulnunk az intenzív gazdaság útján járni, hatékonyan gazdálkodni, a korábbi mennyiségi, növekedési szemléletet a minőségi fejlődés kritériumaival felváltani. És itt kell utalnunk saját egyetemi feladatainkra is. A szocialista gazdaság önállóan gondolkodó, kezdeményező képességű döntések meghozatalára alkalmas, önálló véleménnyel bíró és azt kifejező közgazdászokat kíván. Most, amikor oktatásunk jövőjéről vitatkozunk, nem feledkezhetünk meg azokról az igényekről, amelyek kielégítését oktató és nevelőmunkánk feladatává kell tenni, megteremtve az erre alkalmas módszereket is... Építve eredményeinkre, büszkén elmondhatjuk, hogy a Magyar Népköztársaság tiszteletet és elismerést vívott ki magának nyugodt belső helyzetével... a mai feszültséggel terhes világban képviselt határozott békepolitikájával. Egyéni és közös feladatunk, hogy mindezeket erősítve járuljunk hozzá hazánk, társadalmunk további felemelkedéséhez, mert csak így maradhatunk hűek 1945 tavaszának szelleméhez és a haladás magasztos eszméihez.

Kitüntetettek

Az ünnepi szónoklat után kitüntetések átadására került sor.

Elsőnek Csizmadia Ernő rektor adta át a nemzetközi nőnap alkalmából nődolgozóinknak a kitüntetéseket:

Kiváló Munkáért kitüntetést kapta:

Vajdáné Bor Irén tud. segédmunkatárs, Szantner Jánosné csoportvezető, Oszvald Lászlóné egyetemi docens, Metz Zsuzsa adjunktus, Lipcsei Józsefné gondnok és Hrubos Ildikó adjunktus.

Felszabadulási ünnepség

Miniszteri Dicséretben részesült:

Tomkovics Andrásné hivatalsegéd, Sielerné Elek Anna adjunktus, Gergely Lászlóné adjunktus, Balogh Gizella tud. segédmunkatárs.

A forradalmi ifjúsági napok alkalmából

Kiváló Munkáért kitüntetést kapott:

Bara Zoltán adjunktus, Salgó István adjunktus, Némethi Gábor tudományos ösztöndíjas, Hegedűs Péter könyvtáros és Péter József adjunktus.

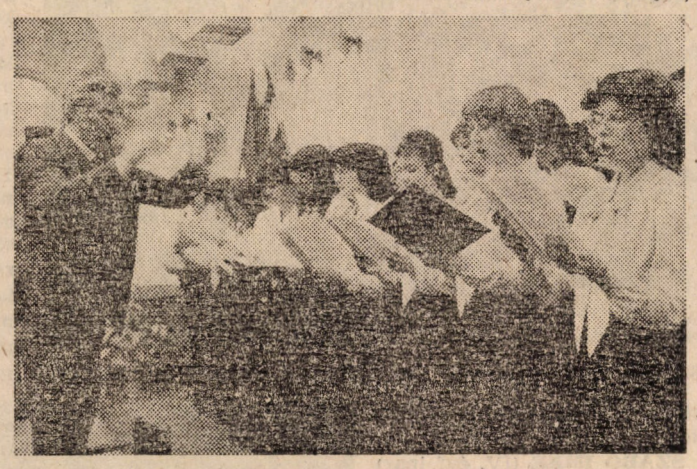

Nagy sikerrel szerepelt az énekkar

Igazi táncházi hangulatot produkált az ünnepségen a tánckar

Miniszteri Dicséretben részesült:

Melis Ildikó tanársegéd, Urbánné Lux Judit adjunktus és Kefei Jánosné pénztáros.

Hazánk felszabadulásának 39. évfordulója alkalmából

Kiváló Munkáért tüntették ki:

Ferenczi Tibor docenst, Szekeres Béla gépkocsivezetőt, Szűcs Zoltánné könyvtárost, Varsányi Istvánné adjunktust és Végső Béla docenst.

Miniszteri Dicséretet kapott:

Ezen kívül tudományos pályamunkája alapján pénzjutalomban részesült: Magas István, Berki Éva, Nikodémusz Antal és Szlávikné Hajba Éva.

Majd Szilvásy György, a KISZ-bizottság titkára osztotta ki a KISZ kitüntetéseit:

PRO UNIVERSITATE díjban részesült Kerékgyártó Györgyné, és Balaton Károly. „AZ EGYETEMI KÖZÖSSÉGÉRT" díjban részesült Hardi László és Némethi Gábor. AZ EGYETEMI SZAKMAI MUNKÁÉRT díjat vehette át Harmath Zsigmond és Szentirmay László.

Törzsgárda-kitüntetések

Szép Jenő a szakszervezeti bizottság elnöke végezetül törzsgárda kitüntetéseket adott át.

30 éves törzsgárda-kitüntetett:

Benedeczki Józsefné és Mikes Mária.

25 éves törzsgárda-kitüntetett:

Poller Imre, Barla Szabó Ödön, Pál Magdolna, Rencz Istvánné, Sándor Imre és Zlatnyik Ferencné.

20 éves törzsgárda-kitüntetett:

Buza János, Csató Tamás, Bakonyi István, Baricz Rezső, Csáki Csabáné, Jakab Miklós, Kollár Zoltán, Kovács Imréné, Ligeti Sándor, Mihalik Istvánné, Takács Zsuzsa, Vidor Győző, Mátrai Tivadarné, Marton Imre, Tóth Tamás, Varga György, Vámosi Sándor, Tóth Gáborné, Nyanyó Lászlóné, Szekeres Béla és Rácz Károly.

15 éves törzsgárda-kitüntetett:

Buda Györgyné, Hrubos Ildikó, Horváth I. Csabáné, Kappanyos Vince, Koncz Katalin, Kővári György, Móczár József, Malonyai Szabolcsné, Németh Andrásné, Révész Ferenc, Sólyom Antal, Szabó Zsuzsa, Szarvas Beatrix, Fodor Imréné, Molnár Ottóné, Kiss Antal, Pálhegyi Rezsőné, Lipcsei Józsefné, Merczel Pál és Lovász Andrásné.

10 éves törzsgárda-kitüntetett:

Kövér György, Gyimesi Sándor, Bencze Ferencné, Pável Ádámné, Berács József, Hideg Éva, Bujna Ferencné, Biczi Jánosné, Farkas Lászlóné, Farkas Péter, Felber Mária, Gábor Andrásné, Gál Péter, Hőgye Mihály, Iványi Attila, Káposzta Sándor, Kovács István, Mátravölgyi Jánosné, Tímár János, Temesi József, Tóth Andorné, Vadász Eszter, Vajdáné Bor Irén, Szalkai Istvánné, Kecskeméti Zsoltné, Micsey Jánosné, Karaszi Károlyné, Széplábi Antalné, Mandel Miklós és Sipos Zoltán.

Bara Zoltán Kiváló Munkáért kitüntetést kapott

A Rudas László-díjakat a tudományos rektorhelyettes adta át

A kitüntetettek és a törzsgárda tagoknak ezúton gratulálunk!

Az ünnepség az énekkar műsorával és tánckarunk igazi táncházi hangulatot teremtő produkciójával folytatódott.

Az ünnepség az Internacionale elhangzásával ért véget.

Ki vagyok én? Hobó! Hobó??!

Egy végzős elmélkedései helyzetéről, s egy ici-pici javaslat

Ki vagyok én? Ha egy rendőr kérdi, még nincs baj. A nevemet általában tudom, a személyi igazolványom munkáltató rovatában pedig szerencsére még az MKKE van bejegyezve. Nem ilyen egyszerű a helyzet, amikor szeretném magamban tisztázni, ki, pontosabban: mi vagyok én. Mert a helyzetem, sőt: helyzetünk, korántsem tisztázott, s ebből megannyi kellemetlenség származik nap mint nap.

A téli vizsgaidőszak utolsó napjáig, január 31-ig *igazi diák* voltam, az MKKE V. éves külgazd. szakos hallgatója, azaz már megszokottan másodrangú állampolgár, akinek nincs joga önállóan kölcsönözni, könyvtárakba beiratkozni, munkakönyvvel rendelkezni, kölcsönt felvenni stb. stb., jól ismert sirámok. Majd következett az első húsz nap vegetálás, a *jegyzett-diák* mivoltom, amikor is hivatalosan még egyetemi hallgató voltam, megilletett a diákigazolvány, de nem úgy a pecsét bele. Nincs pöcsét, nincs diákbérlet, villamosra, buszra, uszodába, moziba, nincs diákjegy a színházba, vonatra sportrendezvényekre. Aztán ez is elmúlt, s lettünk márc. 20-ig, egy hónapra, *megtűrt ex-diákok*, akik meghúzódhattak kollégiumi szobájukban. De jöttek az amerikaiak, s mentünk mi. A szerencsésebbek a kolin belül hurcolkodhattak, a kevésbé szerencsések Törökbálinton kaptak helyet. Érdemes azonban egy hónapra kihurcolkodni? Mert április végén, amint azt rebesgetik, végképp az utcán már a helyünk. Így hát most mint egy menekülttáborban motyóinkat kísérteties kuplerájba összeömlesztve, szakszóval élve „dekkolunk" esténként ágyat, fotelt, vagy legalább hálózsáknyi helyet keresve *megtűrt-menekült-diák* testünknek. Ez az aranykor azonban csak április végéig tart, mikor is az *államvizsgára készülő ex-menekült diákok* költöznek, s aludhatnak valahol, talán a Margitszigeten hálózsákban a turisták között. (Remélhetőleg addig — e cikk hatására sem! — ütik ki személyinkből a munkáltatót, mert akkor már ott sem lesz jogunk aludni, lévén KMK-sok.) Aztán június végén — július elején leállamvizsgázunk, s *megelégedett hivatásos munkanélkülivé* válunk szeptemberig.

Ezek a tények, s mik a panaszok?

Az általam ismert legtöbb egyetemen és szakon a képzés tíz féléves, az utolsó félév a gyakorló tanítások és diplomamunka írásának féléve. (Lásd akár saját tanár szakjainkat.) Az MKKE külgazd. szak kilenc féléves. Az utolsó félévben kellene megírni szakdolgozatunkat az óralátogatás és az egy vagy két nyelvvizsgára való felkészülés mellett. (Mely nyelvvizsgák közismerten komolyak, úgyszólván nehezek és sok — értsd: sok pénz, jövendő keresetünk akár 30 százaléka is függ tőlük. Így aztán kevesen államvizsgáznak februárban, a többség áprilisban adja le szakdolgozatát, júniusban államvizsgázik, s szeptembertől áll munkába. A magunk kreálta tizedik félévben tehát írjuk a diplomamunkát, igyekszünk pénzt keresni, állás és albérlet után rohangászunk. Diplomamunkát írni leginkább csak Pesten lehet, mert itt vannak a könyvtárak, intézeti anyagok, amiket használunk. Pénzt keresni kell, mert ösztöndíjunk megszűnt, s még a 250 forintokat is csak majd ha elhelyezkedtünk kapjuk meg visszamenőleg, három hónapra, a törvény betűje szerint. (Közbevetőleg, hogy februári 20 napos *jegyzett-diákságunkra* milyen pénz illet, illetve illetett volna meg, senki sem tudja.) Ugyanakkor sok más minket, illetve családunkat érintő kedvezmény is megszűnik február 20-szal; nem jár tovább az árvaellátás, nem lévén már egyetemisták, testvéreink nem részesülnek az egy családban élő több diák-elven járó kedvezményekből stb. Állást is keresnünk kell, hiszen most még nincs állandó munkahelyünk. Nehéz is lett volna a kilencedik félévben ez után kajtatni, állás mellett most meg hogyan írnánk a szakdolgozatot? — ezt nemigen engedi meg a könyvtárak nyitvatartási rendje, s a szakdolgozat munkaigénye. Végül pedig albérletet keresgélünk, mert valahol szeptembertől — sőt: májustól! — lakni kell. Az ember emberként akar élni, ezért ha már saját lakáshoz nem is juthat, legalább bérelne egyet a barátaival közösen. Ha április végén utcára kerülünk az államvizsgáig, tehát június végéig nem lesz hol lakjunk, mert hol talál az ember akárcsak egy albérletet is, amit kiadnának két hónapra?! Mi pedig vagyunk annyira elvetemültek, hogy szeretnénk még egy szabad nyarat magunknak a nagybetűs élet előtt. Ezért nem dolgozunk júniustól, s ezért nem kell az albérlet nyárra. Apropó nyár. Utazás! Útlevélkérő-lap munkahelyi javaslat-rovat. A dékáni hivatal március elejéig írta alá. Tehát tovább, mint ahogy valójában *jegyzett, ill. igazi diákok* voltunk. Ennek örültünk és köszönjük is. Már nem írják alá. De ezer más kellemetlenség is származik ebből a meghatározhatatlan státuszunkból. Például az ideiglenes munkavállalási engedélyek, amit február óta nem kaphatunk, tehát tolmácsolni, turistacsoportot vezetni és más olyan munkákat vállalni nem tudunk, amikhez szükség lenne erre a papírdarabra. Aztán itt van a sereg, ami 11 hónap után sem mondott le rólunk. Figyelmeztettek, hogy február 20-szal lejárt a szolgálathalasztásom. Telefonon vázoltam a helyzetemet, mire javasolták (sereg, tehát: parancsolták) — sürgősen vigyek igazolást arról, hogy júniusban államvizsgázom. A dékáni hivatal nem adott ilyen igazolást, mert erre se formanyomtatvány, se hatáskör, se biztosíték, hogy én tényleg akkor vizsgázom. (Ez igaz.) A külkereskedelmi tanszéken ugyanezt végighallgattam, aztán megnyugtattak, hogy az se baj, ha közben behívnak, mert a hét hónap katonaság után is leállamvizsgázhatok. Végül áthidaló megoldásként javasolták, hogy kérjek pár soros igazolást a szakszemináriumi vezetőmtől, hogy valóban írom a dolgozatot, ezt majd aláírja a tanszékvezető is, lesz rajta javaslat, beleegyezés és még pecsét is!

De elég a kellemetlenségek ecseteléséből, a célom nem a panaszkodás és nem az ujjalmutogatás a hivatalokra, hiszen jórészt a szabályok vagy éppen a szabályok hiánya szerint járnak el. Amire fel szeretném hívni a figyelmet, az a végzős külgazosok státuszának tarthatatlan meghatározatlansága, s egy ici-pici javaslat: *legyen a mi szakunk is tíz féléves!*

Szokolay Zsolt

(Folytatás az 1. oldalról.)

se, hogy hogyan képzeli a jelölő bizottság a jövő KISZ-es generáció betanulását a KISZ-vezetői munkába, a jelenlegi politika továbbvitelét, ha csak három elsős jelöltet állít a jövő évi KISZ-bizottsági tagságra.

BUDAI JÁNOS (III. évf. áruforg.) két témát érintett: „Szeretném nyomatékosan felhívni az állami vezetés figyelmét a *sokszorosítási gondokra*" — mondta. A nyomdában a háromból két gép működik, nincs elég hely, nincs elég munkaerő a megfelelő munkához. Ennek következtében késik a sokszorosítás. A gondokat új gép vásárlásával és esetleg diákok alkalmazásával lehetne enyhíteni. Elégedetlenségének másik területe *a Közgáz sanyarú sportlétesítmény-helyzete* volt. Mint ismeretes, szabadtéri pálya nincs, így egy megfelelő méretű tornateremnek kellene kiszolgálnia egyetemünk több mint kétezer hallgatóját, és mintegy ezer oktatóját, dolgozóját — s erre ez az egy terem természetesen nem képes. Nagy segítség lenne, *ha a közraktárakat és* a köztük levő *szabad területeket megkapná az egyetem:* olcsó nyári szállást, kollégiumi férőhelyeket, szabadtéri sportpályákat lehetne ott kialakítani. Ezt a tervet is veszélyezteti azonban a nagycsarnok közelgő rekonstrukciója. Budai János kérte, hogy ennek ellenére *az egyetem továbbra is képviselje érdekeinket, és igyekezzen megszerezni a közraktárakat.* Egyelőre nincs más lehetőség, mint beszökdösni a BME és az ELTE irigylésre méltó pályáira.

MERÉNYI MIKLÓS (I. évf.) felhívta a figyelmet a rekonstrukció tervezőivel való találkozásra (a Közgáz Klub égisze alatt) és megkérdezte, hogy eddig miért nem valósultak meg ilyen találkozások. *Javasolta, hogy az e beszélgetés során felmerült igényeket az új KISZ-bizottság képviselje.*

BODNÁR ZSIGMOND (III. évf. ipar) lényegében Papp Sándor hozzászólására reagált. Elmondta, hogy a Közgázon az elsősök szervezettsége még sosem volt olyan magas, mint most, és az alapszervezeti élet is sokkal aktívabb, mint korábban. Bodnár Zsigmond szerint *nem kevés a KISZ-bizottságba jelölt három elsős, hiszen természetes, hogy azok jöhetnek szóba, akik bekapcsolódtak a mozgalomba,* az pedig általában fokozatos, a „plakátfestéstől" vezet az út a komolyabb feladatokhoz. Elmondta azt is, hogy szerinte a KISZ-bizottság nem örvend általános népszerűségnek az egyetemen, nemcsak az elsősök, hanem a hallgatók tömegei is elszakadtak a KISZ-bizottságtól. Ennek okai az apolitikus beállítottság, a KISZ-bizottság zártnak tartott közössége, és tevékenységének ismeretlensége.

MARTIN-HAJDÚ GYÖRGY (II. évf. külgazd.) támogatta a beszámolót, s az előtte szólóhoz kapcsolódva elmondta, hogy újra kell gondolni a hallgatók és csoportjaik stb. egymáshoz való viszonyának problémáit, azért, hogy egymásról nem jól informált, de egymást segíteni tudó diákok ne szidalmazzák egyes kérdésekben alaptalanul egymást. (Pl.: a KISZ-bizottság tevékenységét nem ismerők a KISZ-bizottságot.) Hangot adott annak a félelmének, hogy a „régi nagyok" funkcióban maradása nem feltétlenül biztosítja a folytonosságot. Az a baj, hogy ők túl kevesen vannak, így egyikükmásikuk kimaradása „betölthetetlen űrt" jelent a KISZ-vezetésben.

BALTA CSABA (IV. évf. tanár A) az alapszervezeti munkában történt előrelépést a tevékenységi centrumokra épülő alapszervezetek jó minőségének, méghozzá az elsősök körében is tapasztalt jó működésének tulajdonította. Javasolta, *hogy más aktuális problémák* (pl. oktatáskorszerűsítési rétegérdekek további képviselete) *megoldására is szerveződjenek* ilyen *alapszervezetek.*

B. KISS TAMÁS, a leköszönő KISZ-bizottság tagja hozzászólásában lényegében viszonyaink alakíthatóságára hívta fel a figyelmet. Véleményét tapasztalataival támasztotta alá, és a jövőre nézve is azt ajánlotta, hogy a KISZ belső dolgain való kilátástalan rágódás helyett, *a diákságnak inkább a közvetlen és szélesebb társadalmi környezete alakításában való részvétel terepeként kellene működtetnie a KISZ nyújtotta kereteket.*

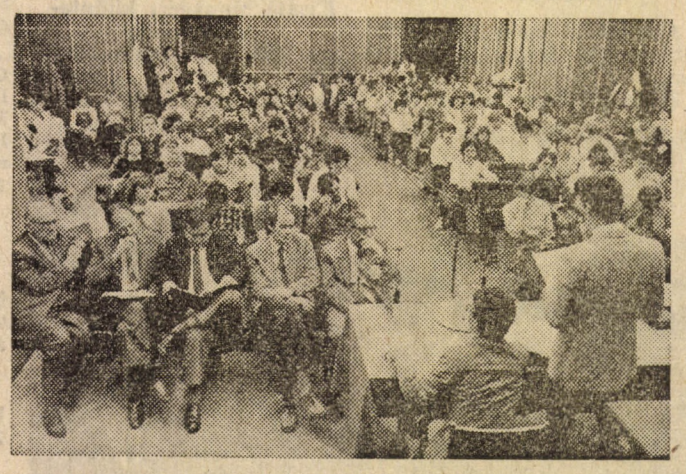

Szilvásy György szóbeli kiegészítését hallgatják a résztvevők

SZABÓ IMRE (IV. évf. ipar) volt HPCS-bizalmi következett. Sajnálattal mondott ellent a B. Kiss Tamás által felvázolt helyzetelemzésnek. Papp Sándor és Bodnár Zsigmond hozzászólására is utalt, amikor elmondta, hogy *szerinte a KISZ-ből kilépni, vagy a KISZ-be elvből be nem lépni nem divat, hanem valóság.* E tény tulajdonképpen olyan politikai magatartásként értékelhető, amelynek követői nem lépnek be olyan szervezetbe, ami nekik nem nyújt semmit. A KISZ ma káderszervezet — mondta —, egyetemi bizottságának tagjai elfoglalt, túlterhelt diákok. Számos olyan jelenséget említett Szabó Imre, amit *az alsóbb KISZ-szervezetek működési anomáliáira* utal: általános gyakorlat, hogy ki-ki saját maga írja például az elhelyezkedéséhez szükséges KISZ-jellemzését, az alapszervezetek párttagajánló jellemzései nagyon ritkán használhatók, a HPCS-k és a KISZ testületeinek kapcsolata nem valósult meg, a KISZ káderutánpótlása kari szinten is nagyon nehéz.

HORVÁTH GYULA (III. évf. tervgazd.) véleménye szerint nem szükséges, hogy minden KISZ-tag politizáljon (éljenek magánéletet, foglalkozzanak tudománnyal, amivel akarnak), *akik befizetik a tagdíjat, ezzel a lépésükkel adnak támogatást a politizáló aktívabbak munkájához.*

SELMECI LAJOS, az egyetemi párt-vb titkára elmondta, hogy a párt-vb is megtárgyalta a KISZ-bizottság küldöttgyűlési beszámolóját, elismerte, amit a KISZ végzett, és megjelölte a következő feladatokat. A KISZ az egyetemen nagyon kényelmetlen társaság — mondta Selmeci Lajos — tagjai nagyon kellemetlen módon teszik meg hozzászólásaikat, ami helyenként és időnként rádöbbent másokat arra, hogy másként is lehet és kell is gondolkodni. Erre a „kellemetlenkedő" dinamizmusra, mint tapasztaltuk, szüksége van egyetemi közösségünknek. A KISZ nevében a kommunista jelzőt a társak érdekében is működő, nem feltétlenül szabatos és tiszta politizálásként értelmezte, az ifjúsági sajátosságok a mindig mást, szebbet és jobbat akarást, az időnként falakba ütköző szándékokat jelentik, a szövetség szó pedig arra utal, hogy kollektívan, a szervezetben mégiscsak jobban lehet előre haladni. Vajon hogyan értékelhető az a néhány száz aktivista, aki éjt nappallá téve dolgozik itt az egyetemen? Néhány éve az emberek azt se tudták, hogy van KISZ-bizottság és KISZ-aktíva, most van és dolgozott, tehát szidják. *A KISZ felfelé halad a hullámvölgyből, alsó szintjein és középszintig lefelé már van valami pozitívum.* A további előrelépéshez az eddigieknél többet kéne tenni a pártnak — mondta Selmeci Lajos, majd felsorolt néhány ehhez szükséges megoldandó feladatot: *fontos, hogy a pártbizottság és az egyéb társadalmi szervek támogassák a kiemelt KISZ-feladatokat, irányokat;* a HPCS-tagoknak konkrét feladatokat kell adni, s ezek teljesítéséről be kell őket számoltatni. A KISZ-bizottság fokozza ideológiai munkáját, valósítson meg politikai és ideológiai képzést, végezze felelősségteljesebben a párttagajánlást. Fejlessze a KISZ értelmes tevékenységét, hasson a tömegekre, hogy befolyásolja a szélesebb hallgatói közhangulatot. Őrizze és erősítse

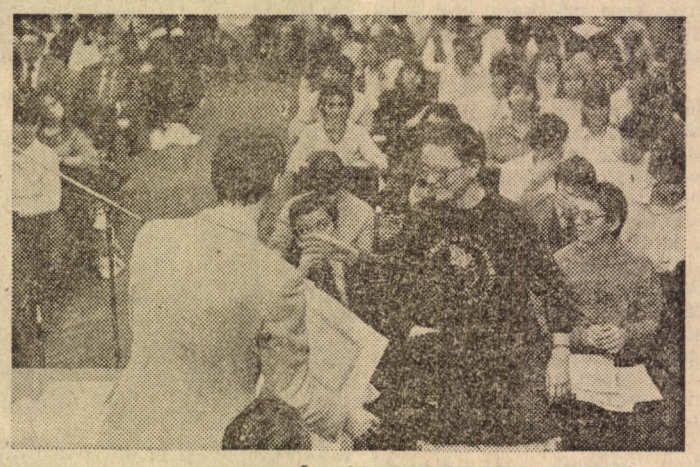

Csizmadia Éva átveszi jutalmát

az egyetemi szellemet, érdekvédelmi és érdekképviseleti tevékenységében fejeződjön ki a differenciáltság. *A KISZ részvétele elengedhetetlen az oktatáspolitika, az oktatási struktúra alakításában;* a továbbiakban is a felelős hallgatói beleszólás és a hallgatói fegyelem erősítése a feladat.

TÓTHFALUSI GYÖRGY (I. évf.) többekhez hasonlóan szakadékot lát a KISZ-bizottság és a KISZ-tagság között, fontosnak tartotta a jövőre nézve, hogy minden hallgató tudjon arról, amit a KISZ vezető testületei érdekei képviseletében tesznek.

CSIZMADIA ERNŐ rektor elmondta, hogy *a vezetést az a nemes törekvés fűti, hogy megoldjon minden olyan ügyet, mint a nyomda vagy a sport problémája.* A KISZ-valóban akkor tölti be funkcióját, ha lendületes, kezdeményező ezekben az ügyekben. Ezért is pártolandó a közművelődés, a népitánccsoport, az SG KISZ-esítése, az államosításukkal szemben. Tartozzanak ezek a KISZ-hez és az állam csupán segéderő legyen ügyeikben, s támogatásuk is ennek megfelelően a KISZ-en keresztül, annak hatáskörében történjen.

FERENCZ GÁBOR, a leköszönő KISZ-bizottság érdekvédelmi felelőse az érdekvédelem kérdéskörének érintése után annak a gyakorlatnak a folytatása mellett szállt síkra, amelynek lényege, hogy *azokra a pontokra, terekre, politikai döntésekre kell a KISZ erőit koncentrálni, amelyek alakításában a szervezet aktív részvételre képes.*

SARLÓS ISTVÁN — mint hozzászólásában elmondta — a küldöttértekezlet az ő fiatal korában szokásos ifigyűlésekre emlékeztette. Legutóbb 1981-ben vett részt egyetemünk küldöttgyűlésén: „akkor elégedetlenség mutatkozott a vannal szemben, most vihar utáni csend van, amikor alkotni lehet, de még nincs minden rendben". A vitára utalva kifejtette, hogy soha olyan mozgalmi szervezet nem lesz, aminek minden tagja aktív, nem is lehet ilyen, mert nincs annyi értelmes munka. *Akkor jó a KISZ* — mondta —, ha meg van győződve arról, hogy nem minden tagja kommunista, *ha a szervezet ütközések, találkozások terepe.* A KISZ-ben nem szabad azt csinálni, amit a pártban, el kell kerülni például a formaságokat. *Egy politikai mozgalom akkor működik jól, ha nincsenek korlátai, ha véleménye van mindenről, és nem a paragrafusok szabják meg, hogy mit lehet tenni.* Az egyetemi KISZ-szervezetnek erkölcsi ereje van, tevékenységéhez politikai támogatást kap, legfeljebb pénze nincs, de van egy rektora, aki jó koldus (már ami a pénzszerzést illeti). A magyar fejlődésnek vannak olyan periódusai, amikor a tudomány valamelyik ága „mondja meg", hogy mit kell tenni, a politika az előrelépést támogatja, és például most a közgazdászokon a sor, hogy ennek módját kidolgozzák. Az egyetemekről sok minden elindulhat, *az egyetemeknek kezdeményező szerepet kell betölteniük.* A vitáktól nem kell félni, a fennálló generációs ellentétekkel azonban számolni kell.

VIGH LÁSZLÓ (IV. évf. tanár A) a KISZ-be való be nem lépéssel kapcsolatban elmondta, hogy *kétségtelenül él egyfajta bizalmatlanság a KISZ megtestesítette hatalmi struktúrával kapcsolatban,* ugyanakkor ez nem minősíti a KISZ-bizottságot. Az öntevékeny diákcsoportoknak (is) fonódniuk kell a KISZ-bizottsághoz, hogy kihasználják annak érdekérvényesítő csatornáit.

BECSEY ZSOLT (I. évf.) az új típusú alapszervezetekről szólva elmondta, hogy ezekben is sok inaktív tag van, felhívta a figyelmet a törökbálinti kollégium nagy távolságára, ebből következően az ott lakók elszigetelődésére. *Rákérdezett ezzel kapcsolatban arra is, hogy a Veres Pálné utcai épületben a rekonstrukció után visszaállítják-e a kollégiumot?* Szólt a közgazdásztudat kialakításának fontosságáról és arról, hogy ebben az egyetemnek, a közgazdák találkozási centruma szerepét kellene játszania.

TARCSI GYULA a felsőbb KISZ véleményét tolmácsolta, amely szerint *a közgazdasági egyetemi KISZ-bizottság erőteljes lépéseket tett önmaga rekonstrukciójára.* 1981-ben kemény viták voltak, most lassú kibontakozásra kell számítani. A KISZ legutóbbi kongresszusán és azóta erősödött a rétegmunka, a szervezeti élet nyitottabb, demokratikusabb lett, van a KISZ-nek programja a képzéskorszerűsítésről, volt véleménye az ágazati ifjúsági parlamenten, létrejött a Budapesti Universitas Bizottság, megszületett a KISZ KB Intéző Bizottságának döntése a Magyar Ifjúság rétegmellékletéről. Érzékenyebb, nyitottabb lett a KISZ; javaslatokat tesz a pályakezdés, a lakáshelyzet, a családi támogatások témakörében. *A Közgáz KISZ-szervezete jó úton jár és folytassa munkáját az eddigieknek megfelelően.*

KÓNYA GÁBOR (I. évf.) *az ún. 24 forintos KISZ-tagság megszüntetésére a jelenlegi KISZ-tagok tevékenységét felülvizsgáló bizottság létrehozását javasolta a küldöttgyűlés számára.*

HORVÁTH LÁSZLÓ annak a véleményének adott hangot, hogy *ne a KISZ-re ruházzák a hallgatói kezdeményezések ügyeit, hanem a hallgatók* maguk vegyék kézbe a kezdeményezéseiket, maguk éljenek az anyagi támogatással és *öntevékenyen intézzék dolgaikat.* Javasolta továbbá, hogy a küldöttgyűlés foglaljon állást az SG mellett és sürgesse helyiséggondjának megoldását.

SZILVÁSY GYÖRGY a küldöttgyűlési beszámolóhoz elhangzott összes javaslat csatolását támogatta, kivéve Kónya Gáborét, annak csak azzal a tartalmával értett egyet, hogy át kell tekinteni, mit jelent a KISZ-tagság és a KISZ-bizottság viszonya, mi a KISZ-tagság funkciója.

Ezzel a küldöttgyűlés a beszámolót és a határozatot — 1 tartózkodással — elfogadta.

FORRAI ISTVÁN, a leköszönő KISZ-bizottság tagja *még hangot adott annak a véleményének, hogy Kónya Gábor javaslata nagyon átgondolatlan.*

A választás eredményeképpen az KISZ-bizottság új titkára Ferencz Gábor lett 87 szavazattal (szavazatot kapott még Horváth Gyula [2] és B. Kiss Tamás [1]). A KISZ-bizottság tagjai lettek: Bakacsi Gyula 83, Becsey Zsolt 49, Bodnár Zsigmond 81, Branyiczki Imre 72, B. Kiss Tamás 86, Forrai István 75, Gödör Zsuzsa 63, Hofmann Éva 45, Horváth László 86, Lukács János 52, Martin-Hajdú György 84, Szatmári László 54, Tóthfalusi György 79 és Várhegyi László 45 szavazattal.

A küldöttgyűlés a KISZ KB Egyetemi és Főiskolai Tanácsába Ferencz Gábort (82 szavazat), a Budapesti Universitas Bizottságba Csata Sándort (82 szavazat) és B. Kiss Tamást (81 szavazat) delegálta.

A budapesti küldöttértekezleten egyetemünket Horváth László, Martin-Hajdú György és Szilvásy György képviseli.

A kerületi küldöttek: Bohner Róbert, Becsey Zsolt, Bekker Gyöngyi, Branyiczki Imre, Csanádi Péter, Csata Sándor, Ferencz Gábor, Forrai István, Füzesi Péter, Horváth László, Horváth Gyula, Mészáros László, Szatmári László, Szilvásy György, Vígh László.

M. G.—K. S.

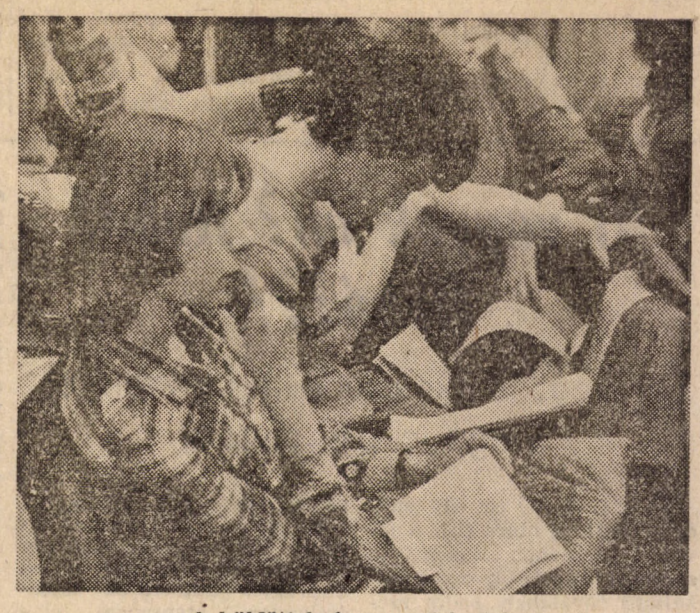

A küldöttek és a megjelentek

Politika sörrel, bambival és zsíros kenyérrel

Március és április fordulóján a KISZ-bizottság ismét megrendezte hagyományos politikai táborát, amelyre ezúttal Gödöllőn került sor. A tábor „Kőszeg-típusúra" sikerült, a lefoglalt 80 helyre a 40 fős várakozással ellentétben csak mintegy 20-an érkeztünk meg. Igaz, nagy volt a mobilitás, szinte óránként érkeztek (és távoztak) emberek, így talán 35-en is megfordultak a GATE kollégiumában a 2,5 nap alatt. A minimális létszám azzal is magyarázható, hogy nem kapott megfelelő propagandát a rendezvény, a két plakát és a késői bejelentés úgy látszik kevésnek bizonyult. Az talán elvárható lett volna, hogy az új KISZ-bizottságból többen jöjjenek el, de egyébként az összetétellel nem volt baj, mert az új titkártól a nem KISZ-tagig, a több éve végzettől az elsősig midenki képviselve volt. Az időjárás is kedvezett a témának, az eső miatt a viták, beszélgetések töltötték ki az idő nagy részét.

A sör, üdítő és zsíros kenyér mellett először az István, a király c. produkció került terítékre, mely végül is csak jó kiinduló alapnak bizonyult, ugyanis percek alatt eltértünk a témától a legkülönbözőbb irányokba. A párhuzamok keresése elvezetett a hatalom, erőszak, történelemalakító erők és alternatívák rendkívül érdekes kérdéseihez, de sajnos néha az álproblémákhoz való parttalan elkalandozásokhoz is.

Az alvás nem szerepelt a kiemelt programok között, éjjel kettő után még javában folytak a beszélgetések a szobákba visszavonult csoportok között.

Másnap a reggeli zsíros kenyér után Pásztor Miklóstól hallhattunk egy előadást az ifjúság politikai szocializációjáról, mely nehezen indult, de végül is rendkívül kerekre, jól felépítettre sikeredett. A permanens viták az egyetemi reformról és a KISZ helyzetéről folytatódtak, de sor került az EFIN kérdéskörének körbejárására (Csanádi Péter vezetésével) és a KEN-nel kapcsolatos megbeszélésekre, ötletrohamra is. A napot a hajnali órákba nyúló videoprogram zárta.

Vasárnap reggel Szarvas László és Chikán Attila tanáraink ébresztettek bennünket, akikkel az egyetemi érdekviszonyokról, az oktatók helyzetéről és az oktatási reformban játszott (játszható) szerepükről, az egyetemi felső vezetés „fekete dobozáról", és (Horváth Gyula vitaindítója után) a KISZ-bizottság oktatási reformstratégiájáról vitatkoztunk.

A tábor kora délután, Ferencz Gábor zárszavával ért hivatalosan véget, minekutána több szakaszban elhagytuk a kollégiumot. A rögtönzött közvéleménykutatás szerint nem bánták meg, akik eljöttek, sok tapasztalatot sikerült szerezni. Különösképpen igaz ez a 7-8 elsősre, aki ott volt. Ahogy hazafelé menet az egyikük megfogalmazta: Olyan fontos információkat szereztem itt sűrítve és vitatkozva (azaz a különböző véleményeket, nézőpontokat is megismerve), melyeket csak nagyon sok utána olvasással, áttételes csatornákon keresztül szerezhettem volna meg, s amelyekre, úgy vélem egy, a szigorúan vett tanuláson csak egy kicsit is messzebb gondolkodó egyetemistának mindenképpen szüksége van.

Zsubori Ervin

SAJTÓ-NÍVÓDÍJ

Az egyetemi KISZ-bizottság március 26-án, a küldöttgyűlés, az egyetemi-főiskolai ifjúsági napok, a szakági oktatáskorszerűsítési fórum, a tudományos diákköri konferencia, a fiatal oktatók tudományos konferenciája, a közgazdasági egyetemi napok rendezvényei előtt sajtóértekezletet tartott a Közgazdász, a Klub Közlöny, a Periszpók, a Szaklap aktivistái részére. A csekély megjelenés mellett ez alkalommal adta át újonnan alapított Sajtó-nívódíj kitüntetését BUDAI JÁNOSNAK, a Klub Közlöny szerkesztésében végzett fáradhatatlan munkájáért és KOMÓCSIN SÁNDORNAK, a Közgazdász újságírójának színvonalas, igényes újságírói tevékenységéért.

További jó munkát kívánunk!

KISZ-BIZOTTSÁG

Pozsonyi mozaik

Szeretném azt hinni, hogy sokan vagyunk itt az egyetemen (s másutt is) olyanok, akiket komolyan foglalkoztat a határainkon túl élő magyarság múltja, jelene, jövője, viharos történelmi frontvonulások során megedződött, megnemesedett kultúrája és szellemisége. Elsősorban az ő figyelmüket kívánom felhívni az alábbiakra, de bízom abban, hogy olyanok érdeklődését is sikerül felcsigáznom, akik eddig egy legyintéssel reagáltak e kérdés felvetésére.

A szlovákiai magyar kultúra és szellemiség reprezentálására dicséretesen törekszik a hazai kultúrpolitika, de azért jócskán akadnak még hézagok. Ezek — legalább részleges — kitöltésének vágya motiválta évfolyamtársamat, Németh Zsoltot, amikor felmerült benne az ötlet, hogy előadásokat kellene szervezni itt az egyetemen a szlovákiai magyar kisebbségről és szellemi produktumairól. Az ötlet nem sokáig maradt ötlet; márc. 15-én négyen Pozsonyba utaztunk, hogy megállapodjunk a meghívandó előadókkal. Mindenekelőtt felkerestük a pozsonyi magyar ifjúság klubjának, a JAIK-nak (József Attila Ifjúsági Klub) egyik vezetőjét, aki elintézte, hogy másnap találkozhassunk a két kiszemelt tudóssal, *Püspöki Nagy Péterrel* és *Turczel Lajossal*.

Püspöki Nagy Péter fiatal történészkutató üstökösként robbant be a nemzetközi tudományos közéletbe néhány évvel ezelőtt. A legrangosabb külföldi tudományos fórumokon (pl. a Harvard Egyetemen) is tartott már előadásokat. Speciális szakterülete az ún. nagymorva birodalomelmélet, amely több évszázad alatt alakult ki, folyton terebélyesedett, színesedett, míg nem elérte mai formáját, amely formában már kellő mértékű, szilárd hivatkozási alapot tud nyújtani a csehszlovák nemzet- és történelemszemléletnek. Püspöki Nagy Péter a nagymorva elmélet súlyos tudományos tévedéseiről, jelenkori szemlélettorzító hatásáról és a dákoromán elmélettel való rokonságról beszél április 11-én a Rajk László Szakkollégiumban.

Turczel Lajos irodalomtörténész és kritikus, a Komensky Egyetem magyar tanszékének docense tudományosan feldolgozta a két világháború közötti csehszlovákiai magyar irodalom történetét, társadalmi, politikai összefüggéseit. Erről írott könyve, a „Két kor mezsgyéjén" nemrég jelent meg második kiadásban nálunk is. Lényegében erről, a Sarló-mozgalomról, valamint a 45 utáni kisebbségi irodalomról fog átfogó képet nyújtani, kihangsúlyozva a társadalmi-politikai összefüggéseket, május 9-én szintén a szakkollégiumban. Előadását pozsonyi magyar műemlékekről készült diákkal fogja illusztrálni Lehel Zsolt művészettörténész, aki ugyancsak Pozsonyból jön el hozzánk.

Bár nem ezen a kiránduláson történt, de itt említem meg, hogy sikerült megállapodnunk a negyedik kiszemelt előadóval, *Vig Károly* politikatörténésszel. Ő is szlovákiai születésű, de a század dereka óta hazánkban él, a Nemzeti Múzeum tudományos főmunkatársa. Előtte évekig a Történettudományi Intézet szlovák referense, majd levéltári igazgató volt. Előadásában általános politikai keresztmetszetben fogja tárgyalni a csehszlovákiai magyar kisebbség történetének három korszakát: 1918—45, 1945—48 és 1948-tól napjainkig. Ki fog térni a legújabb problémákra, például a tervezett dunai vízlépcsővel kapcsolatos összefüggésekre is. Az időpont április 18.

S most hadd folytassam a nap krónikáját, mert úgy érzem, érdemes közreadnom tapasztalataimat. Kora délután rövid sétára indultunk a városba. Pozsony dinamikusan fejlődő, terjeszkedő nagyváros, ám úgy tűnt, hogy a grandiózus építkezési-beruházási lázban a műemlékvédelem és néha az ésszerűség szempontjai valahol elkallódtak. Patinás, múlt századi paloták közé, ill. helyére nem egy helyütt húztak fel hipermodern, japán tervezésű épületeket. Nem vagyok a funkcionalista építészet ellensége, de Pozsonyban csúnyán eltorzítják a városképet ezek a nem megfelelő helyre emelt monstrumok. Néhány utcában fele hosszban lebontották már a cifra homlokzatú, eklektikus házakat, a múlt századi magyar és német építészet becses emlékeit, ám a munka folytatására nincs pénz, így a romok ott maradnak. Vannak persze ellenkező példák is: nem egy óvárosi utcát szegélyeznek szépen felújított műemlék házak.

Délután alkalmunk volt részt venni a CSEMADOK (Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Szövetsége) rövid ünnepségén a Petőfi-szobornál. E szobornak egyébként különös története van: eredetileg a Pozsonyi Nemzeti Színház előtt állt, aztán átvitték a Duna-partra, egy félreeső szegletbe, végül átkerült jelenlegi helyére, a túlsó parton elterülő néptelen parkba. Hogy a sok hurcolkodás vagy egyéb miatt történt-e, nem tudni, de tény, hogy a szobor égnek meredő kardja tőből letörött... Mintegy ezer főnyi tömeg gyűlt össze a koszorúzási ünnepségre, amelyet műsor egészített ki.

Az ünneplés számunkra valójában később kezdődött, este a hangulatos Mammut-sörözőben, s folytatódott a Komensky Egyetem kollégiumában. Néhány korsó sör mellett hajnalig filozofálgattunk házigazdáinkkal, néhány magyarszakos bölcsészhallgatóval. Olyan jól ismerik a magyarországi kulturális és szellemi életet, mint a tenyerüket. Nem tudtunk olyan kulturális eseményt, filmet, könyvet vagy folyóiratot említeni, amiről ne lett volna kiforrott véleményük.

S ha az érdeklődésük felénk fordul, a mienk forduljon — legalább egy-két este erejéig — őfeléjük! Figyeljétek tehát a plakátokat, és gyertek el minél többen a Rajk Szakkollégium „Szlovák—magyar együttélés" című előadássorozatára; rajtatok is múlik, hogy sikeres lesz-e vagy sem!

Meleg József

Poltár a vízi erőműről

Mérnökök és vízügyi szakemberek, bölcsészek és közgazdászok, összesen talán 300 ember gyűlt össze a március 29-i Poltár alkalmából. A vita viharos érzelmi hullámokat váltott ki a résztvevőkből. Akárhonnan indultunk el, mindig ugyanoda jutottunk, a nem megfelelő tájékoztatáshoz. Úgy tűnt, akik eljöttek a Közgázra, abban reménykedtek: most végre a tényeknek megfelelő tájékoztatást kapnak. Ha a Poltár vendégeinek foglalkozását és beosztását nézzük, ez nem is látszott irreális feltételezésnek.

Zsuffa Ervin, az Országos Vízügyi Hivatal elnökhelyettese 1983. december 31-ig az MSZMP KB gazdaságpolitikai osztályán a vízügyi ágazat és a környezetvédelem kérdéseivel foglalkozott. Vargha János, a Búvár környezetvédelmi folyóirat újságíró munkatársa részt vett „A Duna távlati komplex hasznosítása" című MTA—OMFB-tanulmány elkészítésében.

Megnyugtató választ azonban a felvetett kérdésekre most sem kaptunk. El lehet ugyanis vitatkozgatni azon, hogy 1993-ban 42 milliárd forint lesz-e a gabčikovo—nagymarosi vízierőmű-rendszer bekerülési költsége, vagy csak 39 milliárd, „józan paraszti ésszel" nézve a dolgokat azonban sokkal égetőbb kérdés, iható lesz-e 9 (írd és mondd: kilenc!) év múlva a Duna vize. Annak a három magyar falunak a sorsa sem közömbös számunkra, amelyet elárasztana a folyó, ha az erőművet megépítenék. Persze, mi közgazdászhallgatók nem vagyunk szakértők a kérdésben, így legfeljebb meghallgatjuk a vitát, azután eldöntjük, kinek az álláspontjával értünk egyet. Mindenesetre az a tény, hogy a témáról Poltárt rendeztek az egyetemen (más egyetemeken is volt már hasonló beszélgetés), az emberekben a téma iránt meglevő érdeklődést, a tájékoztatás iránti igényt mutatja. Jó lenne, ha az erőművel kapcsolatos további fejleményekről is kaphatnánk tájékoztatást, legalább a politikai vitakörök, egyetemi klubok szintjén.

Egy bizonyos: egyelőre magyar részről — kedvezőtlen gazdasági helyzetünk miatt — négy évvel elhalasztották az erőmű befejezésének időpontját. Állítólag jövő nyárra elkészül a környezeti hatásokat vizsgáló tanulmány is. De addig még sok víz folyik le a Dunán.

D. A.

EFIN-programajánlat

A programok helyszíne a Budapesti Műszaki Egyetem K és R épülete.

Április 12. (csütörtök): 18 óra: Nehéz emberek (K. ép. I. em. 46.) 19 óra: József Attila-est (Szkéné) 20 óra: Légió (K. ép. I. em. 46.)

Április 13. (péntek): 14 óra: Szegénylegények (K. ép. I. em. 46.) 15 óra: Gazdaságpolitikánk a 80-as évek második felében, helyünk a világban — Faluvégi Lajos (K. ép. I. em. 48. 15—18 óráig: Hasznosításra várva (Díszterem), 17 óra: Nemzeti azonosságtudat — Lányi Gusztáv (K. ép. I. em. 33.) 18.30: Folytonosság, megújulás; Gazdasági életünk a változások tükrében; 1953 — a változás lehetősége — Szakács Sándor (K. ép. magasfszt. 65.) 19 óra: ELTE GMK politikai kabaré (Szkéné); Borkóstoló bemutató (R ép. 108.) 20 óra: Egy őrült éjszaka (K. ép. I. em. 46.)

Egyetemi sport — tömegsport — versenysport;

kamaravita (fesztiválklub R ép.) 20 óra: Művészeti főiskolások gálaműsora (Egyetemi Színpad, Pesti Barnabás u.), 20.30 óra: Rómeó és... I—II. (Szkéné), 22 óra: Meglepetésfilm (K. ép. I. em. 46.)

Április 14. (szombat): 10 óra: Folytonosság, megújulás; Gazdasági életünk a változások tükrében; 1968 — az új mechanizmus — Bognár József (K. ép. magas fszt. 65.) 10 óra: Magasiskola (K. ép. I. em. 46.) 10 órától: Főiskolás filmek egész nap.

Borkóstoló-bemutató

10-12-14-16 és 18 órakor, 12 óra: Az azonosságtudat metszetei; A társadalmi rétegek azonosságtudata és a nosztalgia — Papp Zsolt (K. ép. I. em. 33.). 13 óra: Holnap lesz fácán (K. ép. I. em. 46.) 15 óra: Ideológiai, kulturális életünk tegnap, ma, holnap — Óvári Miklós (K. ép. I. em. 48.) 17 óra: Főszerkesztők fóruma: Heti Világgazdaság — Vincze Mátyás (K. ép. magas fszt. 65.). 18. óra: Meglepetésfilm (K. ép. I. em. 46.) 19 óra: Erdélyi Helikon (Szkéné) 20 óra: A közművelődés helye, szerepe a felsőoktatásban, az értelmiségképzésben — kamaravita (fesztiválklub R. ép.) 20.30 óra: Vaszilikosz: Angyalképző (Szkéné).

Április 15. (vasárnap): 10. óra: Egyetemi—főiskolai regatta (Lánchíd-Műegyetem). 11 óra: Az azonosságtudat metszetei — A nemzedéki azonosságtudat — Pataki Ferenc. 14 óra: Gazdasági életünk a változás tükrében — 1978 — A reform folytatása — Balassa Ákos (K. ép. mfszt. 66.) 16 óra: Főszerkesztők fóruma: Népszabadság — Berecz János (K. ép. I. em. 48.)

Megjelent az Egyetemi Szemle legújabb száma

Megjelent az Egyetemi Szemle VI. évfolyamának első száma.

Olvashatunk a tömegközlekedés élőmunka-igényének racionalizálási problémáiról, a számítástechnika helyéről a közgazdászképzésben, egy brit tervezési kísérlet kudarcának tanulságairól, egy, az iparkaron elvégzett felmérésről, amely az oktatóknak és kutatóknak a tanszéki demokráciáról alkotott véleményét igyekezett tükröztetni, a marxi világgazdaság-elméletről és a reform-előkészítés gondjairól és felelősségéről oktatásügyünkben.

A kritika kritikája

KEDVES DUKÁSZ ANNA!

A március 15-i számban megjelent Új csillag Budapesten című írásod késztetett arra, hogy magam is tollat ragadjak.

A kritika mint műfaj igen sok szubjektív elemet hordoz, tehát ezzel csak vitatkozni lehet, az igazságot kimondani azonban nem. Ezért csak mint mellékes dolgot írom le, hogy szerintem a Te rongyos élet kifejezetten rossz film, sok olcsó poénnal tűzdelve. Kommersz film, ami ettől még jó is lehetne, de sajnos Bacsó leszállt egy alacsonyabb szintre, és a Tanú halvány utánérzését készítette el. És ami a legfőbb baja; nagyon hamis képet fest az ötvenes évekről. Úgy tünteti fel azt, mint egy kellemes emléket, amelyben voltak ugyan sötét foltok.

Amint említettem, hogy kinek mi hogyan tetszik, az szubjektív vélemény (nekem, látod ez a film nem tetszett), de a tények tények maradnak. Én is szeretem Udvaros Dorottyát. Az is igaz, hogy fiatal és tehetséges. De azt ne próbáld nekünk megmagyarázni, hogy új csillag tűnt fel, és hogy még nagy színésznő is lehet Udvaros Dorottyából. Ő már most „nagy színésznő"!

Cikked elején azt írod, hogy eddig csak a Sanda bohóc című filmben volt néhány kisebb jelenete, és most kapta meg a nagy lehetőséget. Ez így nem igaz! Veled ellentétben, én már sok filmben láttam Udvaros Dorottyát, de biztos, ami biztos, egy kicsit utánanéztem a filmévkönyvekből. Hát, a teljesség igénye nélkül, a következőket találtam. Mellékszereplőként játszott már Zsombolyai János Vámmentes házasság című filmjében, Sándor Pál Ripacsokjában, Simó Sándor Viaduktjában, András Ferenc Dögkeselyű című filmjében. Női főszerepet pedig a következő filmekben alakított: Böszörményi Géza: Szívzűr, Szurdi Miklós: Hatásvadászok, Gazdag Gyula: Elveszett illúziók és Rózsa János most bemutatott Boszorkányszombat című filmjében. Lehet, hogy ez nem sok, de azt biztosan mutatja, hogy nem most, a Te rongyos életben tűnt fel. Ezek voltak a mozifilmszerepek. Ha megengeded, a tévéfilmeket nem sorolom fel. Lehet, hogy ezeket Te nem tudtad?

Egyébként, hogy mennyire nem kezdő színésznő Udvaros Dorottya, hanem már most „nagy színésznő", arról még mindazok be tudnak Neked számolni, akik a Katona József Színházat látogatják. Itt ugyanis a legtöbb korához illő női főszerepet ő játssza. Példaképpen elégedj meg annyival, hogy megemlítem Shakespeare Ahogy tetszik című művét, Molière Tudós nők című darabját vagy az új bemutatót, Ford darabját a Kár, hogy... Mellékszerepet is játszik még néhány darabban.

Épp ezért bátran állíthatom, hogy nem kell őt féltened, hogy sikerüljön jól elindulnia. Ő már úton van.

Felkai György

Latin-Amerika-est

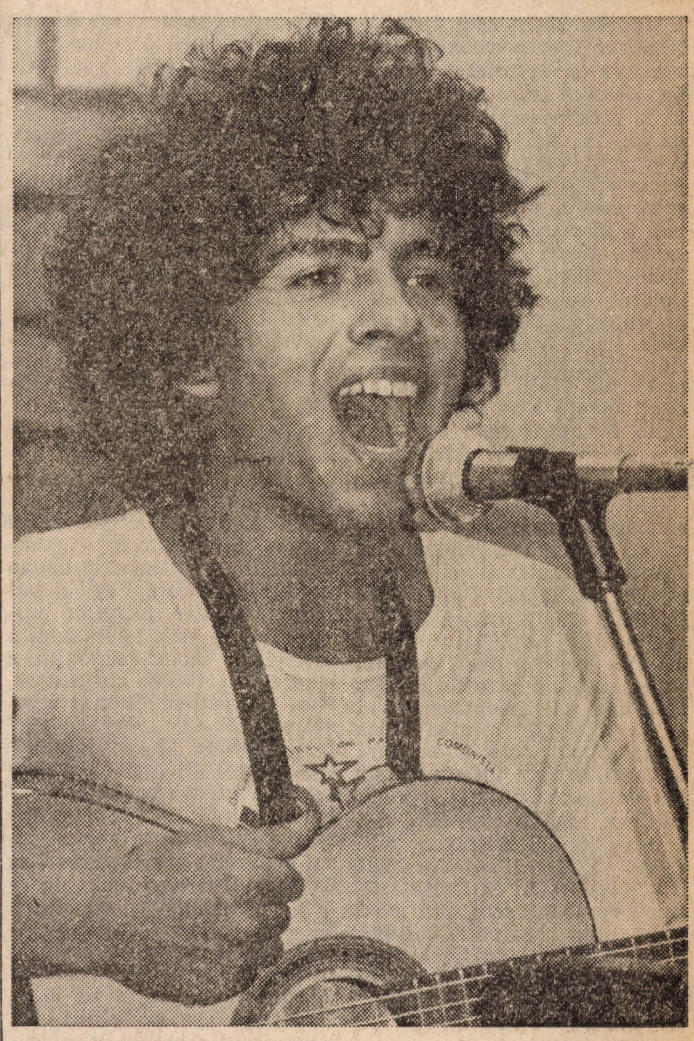

A hiányzó betű

Baj van az iskolával. — — Még mindig? — Kérdezhetné ingerülten az ember, mivel már álmában sem nyugodhat a tananyagreformok és -korszerűsítések összegabalyodó képzeletétől.

A problémalista folytatható és újra kezdhető.

Legyen több humán óra, matematika, testnevelés, gyakorlati-technikai foglalkozás — a munkára nevelés jegyében — stb. ezzel együtt csökkenjen a leterheltség, rövidüljön a tananyag — az iskola tanítsa meg a magyar irodalmat napjainkig, adjon szexuális, hazafias és morális nevelést, reális, tényszerű tudást a világról, társadalmunkról, neveljen a szocializmushoz hű állampolgárokat, adjon általános, mindenki által elsajátítandó alapképzést, legyen komplex oktató-nevelő intézmény! — mondják, követelik, sürgetik a tanárok, tanügyi irányítók, szociológusok egybehangzóan. Egybehangzóan és egymásnak ellentmondva, mivel maguk a célok „ütik ki" egymást.

Milyen legyen tehát? De: milyen most?

Ez a két kérdés keveredik kuszamód Magyar József filmjében A mi iskolánkban, egymást is — és kicsit a filmet is — összezavarva. A rendkívül termékeny és több filmben is ábrázolt probléma itt homok módjára kifolyik a rendező kezéből. Magyar Józsefnek nem sikerül rendszerezetten megragadnia azt, ami mindannyiunk tapasztalata: milyen is a mi iskolánk?

A film inkább szétdarabolt, eklektikus szerkesztéssel egyes közhelyszerű tételek és azok látványos, leegyszerűsítő igazolásává, mesterkélt beállítások és megrendezett szituációk, hatásvadász poénok egyvelegévé sikeredett. Ezzel adja meg a kérdésekre a választ: a közönségsikerről ítélve, nagyon jól. A moziból kijövet a feldühödött néző talán így foglalná össze csalódottságát.

De ne legyünk igazságtalanok A mi iskolánk rendezőjével, a film ugyanis nagyon fontos funkciót jár el: elősegíti az iskola mindenhatónak vélt nimbuszának összeomlását. Nincs az az oktatási intézmény, amely mindarra képes lenne, amit a tanárok, hivatalos szervek elvárnak tőle: nem oktathat és nevelhet, taníthat „komplexen", minden igény szerint. Azt kitűzni, és aszerint gondolkodni, hogy az általános iskola alapképzést és egy szintre hozást jelent, lehetőséget a „hátrányok ledolgozására" — merő képzelgés és a viszonyok tudomásul nem vétele. Nincs általános mérce, általános oktatási, felszereltségi szint — az iskolák ezeknek a követelményeknek sohasem tudnak eleget tenni. Csupán régebben nem történt erről felmérés, de manapság több szociológus tanulmánya (pl. a nemrég megjelent Ladányi—Csanádi szerzőpáros által írt: Szelekció az általános iskolában) tesz kísérletet a valós kép megrajzolására.

A társadalom újrarétegződése és rétegzettsége, az „új osztályok" megjelenésével az iskolában is nyomon követhető és nincs az az általánosan elfogadott iniciatíva, tanterv és tankönyv, amely minden igényt egyaránt kielégítene, nem létezik olyan tananyagszerkezet, amely általánosan használható különböző helyzetű, családi hátterű tanulók számára.

Egyszerűen elképesztő az a film által is sugallt álláspont, amely szerint egy általános szabályozás, egy jobb, megfelelőbb óraszerkezet segít az iskolára rótt feladatok jobb megoldásában.

Lehet, hogy Magyar Józsefnek is ez volt a célja — amit filmje világosan bizonyít — ne várjunk sokat az iskolától! Ne higgyünk emberformáló erejében, nevelési, oktatási felsőbbségében! A gyerekek a filmben elhangzó iskoláskérdésekre — melyek elvárnák az iskolásfeleletet — egyéni — a családból szűkebb környezetükből hozott — válaszokat adnak. A család, mint elsődleges kulturális és nevelési „intézmény", nem vesz tudomást az általános és központilag elképzelt „jóról és rosszról". Hatása pedig, a mikrokörnyezettel együtt, sokkal döntőbb a gyerekek fejlődésében a korlátozott lehetőségű iskolánál.

Sajnálom, hogy nem ez: az iskola, mint társadalmi egyenlőtlenségeket generáló és újratermelő faktor, lett a film alaptémája. Kár, hogy a rendező nem a film elején felvillantott tényleírás útján ment tovább, nem az iskolai felszereltség és kulturális környezet különbségeiből és feszítő ellentmondásából bontotta ki a kérdéseket.

A falusi iskola, folyosóin a kémia- és fizikaszertár szekrénybe gyömöszölt eszközeivel, a levegőtlen tantermekben tornázó gyerekekkel, ellentétben más, például fővárosi, „gazdagabb" kerület iskolájával — jó adalék az iskolák helyzetéről, az egyenlő esélyek megteremtésének állásáról.

Sajnálom, hogy nem erre került sor. Mert ekkor nem elpufogtatott, látványos közhelyeink beteljesülését láthattuk volna (a diákok tudatlanságáról), hanem egy meg nem kerülhető tényt kellene a szélesebb nézőközönségnek is tudomásul venni: ilyen a mi iskolánk.

A változtatás mellett szállt síkra a film, de — az előbbiek értelmében — eszébe sem jut, hogy megvilágítsa az iskola szokásos tudás-gondolkodás hierarchiáját, eszébe sem jut a tanuló, a diák autonóm gondolkodását, tevékenységét követelni.

Ilyenformán a hallgatás és tudatlanság, mint „filmi eredmény" igencsak kétségessé — könnyű, szép sikerré — válik: egy tanítónő vagy tanár egy tekintélyelvi légkörben könnyen elbizonytalaníthat, némaságra, dadogásra kényszeríthet.

Mindannyian tudjuk: az iskola — de főleg az általános iskola — mellyel ez a film is bővebben foglalkozik, egy végigszenvedett korszak az életünkből. Nagyon ritkák az ellenpéldák, ritkák az olyan önállóságot, a tanárral való egyenrangúságot biztosító és elváró pedagógusok, mint az Iskolapélda című film Winkler Márta nénije. Ritka az ilyen merész kísérlet, melyben a tanuló — e filmben alsó tagozatosokról van szó — örömmel jár iskolába, mivel az órákon kötetlen formában éli át a megtanulandót, csodálatos élményeket kapva: a megismerés, a felfedezés örömét.

Az iskola tiltások és általunk nem értett fegyelmezések, unalom és szorító levegőjű tantermek, feszültség és kirobbanó lázas tombolás otthona. Mindannyian átjártuk mozdíthatatlan, idegen padjait és mindannyiunkat átjárt az iskola „társadalmi" szelleme. Bennünket is megérintett a tekintélyelvű alkalmazkodás, a hátratett kézzel, pisszenés nélküli ülés meghunyászító csendje. Nem tehetünk róla: a gondolkodás és gondolathierarchia elfogadása lassan zsigereinkbe épült.

A film — sajnos —, csak közvetetten érzékelteti ezt, a diákoknak feltett kérdések ragozásából, hangvételéből következtethetünk: „a mi iskolánk" ma is olyan, mint régen.

Tóth István János

Alvin Lee, az élő rocklegenda

Március 27-én este újra fellépett a Sportcsarnokban Alvin Lee és együttese, megörvendeztetve ezzel mindazokat, akik várakozással teli ellátogattak a koncertre. Gondolom nem vagyok egyedül a véleményemmel, hogy ritka szép másfél órát szerzett a trió a közönségnek, annak ellenére, hogy csak a tavalyi koncertjüket, az akkori hangulatot keltették újra életre a színpadon. Sajnos fellépésük csak sziget volt az est programjában, sem az előttük sorra kerülő HBB, sem pedig az őket követő Eric Burdon vezette ötösfogat nem volt képes megközelíteni Alvin Lee együttesének teljesítményét.

Aki kint volt tavaly az első magyarországi fellépésükön, abban bizonyára élénken él még az a fantasztikus befejezés (WELL, THEN: I'M GOING HOME), amely után a közönség semmi áron sem akarta útjukra engedni őket, és ezzel még jónéhány perc fergeteges rock and rollt kényszerített ki a szemlátomást szintén hálás együttesből. Nos, a mostani koncertjük úgy indult, ahogy azt a feltöltött publikum a korábbiak alapján remélte. Ott folytatódott, ahol abbamaradt. (ARE YOU READY FOR ROCK AND ROLL?) Azt hiszem, egyikünk sem várt mást tőlük, mint hogy rock és blues olyan sorozatát adják, amelylyel újjáélesztik a múlt évben már megízlelt „woodstocki" hangulatot.

Az ez ideig csak lemezről, kazettáról, újabban videóról ismert zenevilág kapott ezzel egy olyan árnyalatot, amely csaknem 15 éve hiányzott itthon. A GOOD MORNING LITTLE SCHOOLGIRL-re, a HEY YOE-ra és az I'M GOING HOME-ra egyöntetű lelkesedéssel megmozduló tömeg ovációja ugyanis szerintem nagyobbrészt nem a különben különösen jó produkciót nyújtó Alvin Lee-nek és társainak szólt, hanem sokkal inkább egy olyasféle örömkinyilvánításnak lehet tartani, amely a woodstock-érával kapcsolatos igények beérését tükrözi — magasabb szinten annál, amit az eddigi, itthoni, hézagpótló próbálkozások eredményeztek. Függetlenül az egyéni csúcsteljesítményektől, amelyeket mindhárom hangszeren kihoztak magukból, Alvin Lee együttesének sikerét, úgy gondolom, nagyságrendileg sem lehet közös nevezőre hozni például a tavalyi másik két csemege, a Santana és Manfred Mann sikereivel. Ez utóbbiak esetében a lelkesedés és tetszésnyilvánítás egyértelműen személyüknek, saját szerzeményeiknek szólt. Viszont a tavalyi Alvin Lee koncerten és az idén is a közönség elégedettségét és elismerését egy korszak reprezentánsának címezte. Alvin Lee jelenléte a legendás fesztiválon, a felléptők közé tartozása az azóta eltelt idő alatt, valamint az ORI-propaganda együttesen azt eredményezték, hogy a Ten Years Afterből kivált Alvin Lee neve megkülönböztetés nélkül Santana, Hendrix és a CSNY szintjére emelkedett. Ez a tény, továbbá az a vitathatatlan mesterségbeli fölény a másik két zenekarral szemben, amely hamar nyilvánvalóvá vált, különösképpen alátámasztotta budapesti sikerüket. Egyben az is beigazolódott, hogy a HBB, amelyet itthon legelőbbre sorolnak ezen a területen, nemigen állja ki az összehasonlítást

A dzsessztől eltekintve, a közvéleményben mindig felmerülnek bizonyos kételyek a Nyugat-Európából vagy a tengerentúlról Európa keleti államaiba látogató együttesekkel szemben, mégpedig abban a vonatkozásban, hogy a pályájuk csúcsán túljutott muzsikusok keresik fel inkább a szocialista tábort, semmint a sikerekben fürdő zenekarok. Nos, ez esetben őszinte élvezői voltunk egy „rocklegenda" feléledésének, megcsodáltunk egy villogó gitárost és avatott kísérőit, azért egy dolog mégis valószínű. Azonos műsorral hasonló sikert minden bizonnyal nem ért el Alvin Lee és két társa az utóbbi években az Elbától nyugatra. Woodstock és a 60-as évek zenéje iránti igény és rajongás ilyen és hasonló koncertek hiányában érlelődött ez ideig, és aztán úgy szabadult fel, hogy egy kitüntetett reprezentáns, jelen esetben Alvin Lee, learatta 15 év termését.

Hegyi Gábor

Szb-hírek

A szakszervezeti bizottság 1984. március 28-án tartott kibővített ülésén elfogadta a következő előterjesztéseket:

1. a moszkvai csereüdültetésben részt vevő egyetemi oktató és dolgozó, valamint a nálunk szakszervezeti tagsággal rendelkező nyugdíjas 1000 Ft útiköltség-hozzájárulást kap,

2. azok a szülők, akik 3 vagy ennél több gyermekükkel önköltséges üdültetésben vesznek részt, akár belföldön, akár külföldön, a gyermekek után térítési díjat nem fizetnek (a gyermeküket egyedül nevelő szülők ezt a kedvezményt már 2 gyermek esetén is megkapják),

3. a salgótarjáni üdülőbe minden 6 év alatti gyermeket térítésmentesen lehet vinni,

4. a szanatóriumi SZOT-beutalók esetén, a szakszervezeti bizottság 20%-os kedvezményt ad,

5. nyugdíjba vonulás esetén a búcsúztatásra fordítható összeget 500 Ft-ról 800 Ft-ra emeljük,

6. a beiskolázási segély maximális összegét az eddigi 1200 Ft-ról felemeljük 1700 Ft-ra.

Dr. Szerletics József
gazdasági felelős

Táncolj, Carmen!

Az utóbbi években nagy sikerrel játsszák a táncos filmeket szerte a nagyvilágban. Főleg a diszkótánc hódít. A tavalyi év szenzációja volt a Flashdance és elkészült a második Travolta-film is a Staying Alive, amely szintén a kitűnő mozgásra épít.

Ennek ellenére azt hiszem, Saura új filmje, a Carmen nem a divatnak hódol, hiszen már előző filmje, a Vérnász is hasonló típusú volt. Ami elüt a többi ilyen jellegű filmtől a Carmenben az az, hogy Saura nem a diszkózenét választja, hanem ízig-vérig spanyol táncot.

A történet igen egyszerű, mint a többi táncfilmben is, ha elhagyjuk a zenét és a táncot. Ha úgy tetszik, a Carmen története egy közismert Pygmalion-eset. A Carmen eljátszásához keresnek egy táncost, akit meg is találnak Carmen személyében — hogy ne legyen túl bonyolult dolgunk a nevekkel —, akit Laura del Sol alakít. Partnere a kitűnő férfitáncos, aki az egész próbát irányítja, és a főszerepet játssza mind a filmben, mind a próbált darabban Antonio, akinek a valóságos neve is Antonio, Antonio Gades. Antonio beleszeret Carmenbe, akit meg is kaparint magának egy ideig. De Carment vére hajtja, és más hódolókat is gyűjt maga köré. Végül tragédiába torkollik az esemény. Antonio, amikor látja, hogy végleg elvesztette Carment, megöli. Igen, ilyen egyszerű az egész. Valójában Bizet Carmenjének eseménye játszódik le oly módon, hogy amit elpróbálnak, az utána mindig a valóságban is lejátszódik. Mindennek ellenére az olcsó sztori nem válik a film hátrányává, mert a szereplők még jobban át tudják élni a próbán alakított szerepüket. Sőt olyannyira, hogy sokszor már keveredik bennünk, hogy mi a játék és mi a valóság.

Nehéz helyzetben vagyok, hiszen a filmben a történet a másodlagos, a látvány a legfontosabb. Ezt pedig papíron nem lehet visszaadni. Oly tökéletes táncokat láttunk, hogy a szó szoros értelmében minden izmuk mozgott a táncosoknak. Ujjaik, csuklóik, egész felsőtestük, arcuk mozgása mind-mind élvezetet nyújtott. Külön élményt jelentett, hogy zene csak ritkán szólt, inkább csak a ritmust ütötték, hol tenyérrel, hol bottal, hol csettintéssel. Kicsit beleérezhettünk a déliek temperamentumába. Talán éppen a spanyolos dinamizmus volt az, ami annyira lebilincselővé tette az egész filmet. Az operatőr a tánc minden részletét megpróbálta érzékeltetni. Hol csak kezeket, hol csak lábakat, hol pedig egymásnak szegeződő tekinteteket mutatott, hogy valami képet kapjunk arról, hogy mi is az, amit a spanyolok táncnak neveznek. A filmben felvillanó néhány arc, főleg az idősebbeké, a mindenki által ismert, vagy elképzelt jellegzetes spanyol karaktert hozza közelebb a világhoz.

Talán a spanyol nép ilyen típusú bemutatása és a magávalragadó tánc miatt kapott tavaly nagydíjat Cannes-ban a film, és jelölték idén Oscar-díjra is. A magyar Filmglóbusz közönségének is megnyerte a tetszését, hiszen az egyik legsikeresebb bemutató volt. Reméljük, a nagyhatalmú MOKÉP urai is meghallják a nézők óhaját, és mielőbb országos műsorra tűzik Saura Carmenjét. Ha ez megtörténik, mindenkinek csak azt javaslom, hogy ne hagyja ki, nézze meg.

Megéri!

(felkai)

„A világ legnagyobb börtöne"

Leon Lev kiszabadításáért

Először őt mutatta a kamera, őt, Latin-Amerika első számú politikai foglyát, Liber Seregni tábornokot, amint több mint tíz év után kilép a börtön kapuján. Aztán látni lehetett a több, mint tízezeres tömeget, amely a legszigorúbb intézkedések ellenére összegyűlt a fogadására. Nekem, uruguayi hazafinak mélyen megrendítőek voltak ezek a képsorok a tegnapi tévéhíradóban... — mondja beszélgetőtársaim egyike. Az 1973. június 27-i katonai puccs óta ötszáz-hatszázezren vándoroltak ki Uruguayból, hogy a világ harmincvalahány országában találjanak menedéket a fasizmus elől. Magyarországon tízegynéhányan élnek, köztük beszélgetőtársaim is. Nemcsak a nevüket hallgatom el, foglalkozásuk, életkoruk, Magyarországra érkezésük dátuma éppúgy elárulná őket. „És erre semmi szükségünk sincs" — fogalmazzák finoman.

— A Magyar Televízió mostanában több rövid filmet is sugárzott Uruguayról. Úgy látszott, az utca képe szinte békés. Pedig a katonai puccs óta betiltották nemcsak a kommunista pártot, és a baloldali pártokat, hanem a szakszervezeteket is, és egészen a közelmúltig szünetelt a polgári kereszténypártok működése is.

— Igen, a kommunista párt a legmélyebb illegalitásban működik. Nincs rádiója, sajtóját a földalatti mozgalom készíti, terjesztéséért hat hónaptól tizennyolc évig terjedő börtönbüntetés szabható ki, anyagi nehézségeket okoz a pártnak a bebörtönzöttek családtagjainak ellátása stb. A tiltakozó akciók azonban tovább folynak, ezeknek napról napra több tömeges formája van; ilyen például az úgynevezett „fazékakció", ami azt jelenti, hogy a lakásokban este nyolckor leoltják a fényeket, és mindenki éktelen csörömpölésbe kezd az edényekkel a közállapotok elleni tiltakozásként. Egy abszolút terror alatt élő nép ilyen módszerekhez is kénytelen folyamodni, ha más már alig maradt. Idén november végén elnökválasztás, 85-ben általános választás lesznek Uruguayban. A leendő demokrácia milyensége a munkásosztály és a dolgozó tömegek politikai részvételétől függ. Ám a diktatúra egyelőre nem akar békésen távozni.

— Mit tesz, mit tehet ilyen helyzetben a hazájától kényszerűen távol élő politikai menekült?

— A mi pártunk három részre szakított szervezet ugyan, de egységes párt: az elvtársak egy része börtönben van, egy másik csoport illegalitásban, a többiek meg emigrációban. Mi itt azt szolgáljuk, amit otthon kell megtenni a jövő érdekében. További erőfeszítéseket teszünk például a még mindig börtönben tartott társaink kiszabadításáért.

— Hogyan értékelhető Seregni tábornoknak, a Széles Front nagy tekintélyű vezéralakjának és a világhírű kommunista matematikusnak, José Luis Masserának rövid-del ezelőtti szabadon bocsátása? A diktatúra látványos engedményei ezek szalonképessége demonstrálására?

— Nem jótéteményekről van szó, hanem az erőviszonyok és a körülmények által kikényszerített lépések ezek, megértésükhöz szükséges az elmúlt évtized folyamatainak legalább vázlatos áttekintése.

Jorge Mazzarovich, Leon Lev, Liber Seregni

Több, mint tíz éve él Uruguay katonai diktatúra alatt, ebben a században immár másodszor. A puccs a polgári demokrácia eszközeinek kimerülésével az imperializmus utolsó rendszermentési akciója volt a munkásosztály és a baloldal megerősödése, az egyre nagyobb erővel kibontakozó forradalmi folyamat ellen. Ha Kubát nem számítjuk, Uruguayban egyedülállóan erős a munkásosztály, ami a dolgozók kilencven százalékot meghaladó szervezettségében is kifejezésre jut. És ez nemcsak a klasszikus proletariátusra vonatkozik, hanem alkalmazottakra, tanárokra, más értelmiségiekre is. Uruguayban — nem úgy, mint Nyugat-Európában —, egyetlen baloldali szakszervezeti központ köré tömörülnek a dolgozók. A párt betiltásáig kommunista vezetés alatt állt ez a központ, százalékát kapta, s ezzel Uruguayban véget ért a polgári demokrácia hagyományos, kétpárti szakasza. A Széles Front egyedülálló politikai képződmény: az első olyan koalíció, amelyben a kommunisták, a szocialisták, és a kereszténydemokraták is részt vesznek. Ez is mutatja, hogy a katonai puccs a reális közeléségbe került népi hatalomátvételt akadályozta meg. A katonai puccs ellen az ország tizenöt napos általános sztrájkkal tiltakozott, ez azonban nem érte el célját, a hadsereg megosztását, így a haladó szervezetek a tartós ellenállásra rendezkedtek be. A diktatúra rövid időn belül betiltotta a szakszervezeti központot, a kommunista pártot, a szocialista pártot, és az egész népi mozgalom illegalitásba kényszerült. A polgári demokratikus állam fasiszta átalakuláson osztályöntudatos, a gondolkodást meghatározó, a népi hatalmat célzó törekvéseket tömörített. A 71. novemberi választásokon ez az úgynevezett Széles Front a szavazatok 18

Vojna Katalin az SG gondjairól tájékoztatta a küldöttértekezletet

Százzal több jelentkező

A számítógépes feldolgozás során eddig elkészült felvételi adatok szerint egyetemünk nappali tagozatára a tavalyi 1022-vel szemben 1130-an jelentkeztek. Ez 2,6—2,7-szeres túljelentkezést jelent, tekintettel arra, hogy 430 elsős kezdheti meg jövőre tanulmányait. A jelentkezők héttized része (806-an) 1984-ben érettségizett, háromtized része (324-en) korábban. Gimnáziumba 717-en (63 %), szakközépiskolába 413-an jártak (járnak). (Ez megegyezik a korábbi évek arányával.) A legtöbben, 737-en a történelmet kívánják második felvételi tárgyként választani (még húsz szakközépiskolás is). A politikai gazdaságtant 172-en, a könyvvitelt 139-en, a pénzügyi ismereteket 32-en, az angolt 19-en választották, illetve néhányan más tárgyakat választottak. A fiú-lány arány (44—56 százalék) kiegyenlítettebb, mint a korábbi években, 486 fiú és 644 lány jelentkezett. A budapesti—vidéki arány 461—569 (49,7—50,3 százalék).

Esti, levelező tagozatra 438-an jelentkeztek olyanok, akiknek felvételi vizsgát kell tenniük. Ebből estire 215-en, levelezőre 223-an, jelentkeztek. Kétharmaduk (288-an) a politikai gazdaságtant, 142-en a történelmet választották második felvételi tárgyukul. A férfi-nő arány az esti tagozatra jelentkezetteket tekintve 93—122, a levelező tagozatra jelentkezetteket tekintve 80—143.

Az oklevéllel rendelkező felvételre jelentkezettek száma összesen 1250 fő. A felvételi feltételeknek 1080-an feleltek meg, a többiek pályázatát vissza kellett küldeni. Ez nem előzetes szelekció, arról van szó, hogy pl. 10 évnél régebben végzettek jelentkeztek, vagy marxista—leninista esti egyetemet végzett jelentkezett mérnök-közgazdász képzésre stb., s ezen körülmények ellentmondanak a felvételi feltételeknek.

Az oktatók is versenyeznek...

Az Egyesült Államok felsőoktatási rendszeréről

Tóth Kálmán, az egyetem nemzetközi titkára négy évig az amerikai Rutgers University oktatója volt, így az amerikai felsőoktatás rendjéről saját tapasztalatai alapján számolhatott be:

— Talán kezdjük az általánosságokkal. Van valamilyen lényeges különbség az állami és a magánegyetemek között?

— A legnagyobb különbség mindenképpen a tandíjban van, a magánegyetemeken ez sokszorosa lehet az államiakénak. A nagy összegű tandíj azzal is indokolható, hogy a magánegyetemeken általában magasabb az oktatók fizetése és így könnyebben juthatnak rendkívül képzett oktatókhoz, ami eleve magasabb színvonalat biztosít.

Az oktatás rendjében, módszereiben, anyagában már nincs különösebb eltérés, hiszen az egyetemek program szempontjából teljesen autonómok. Valamennyi egyetem általános jellegű, sokféle tudománnyal foglalkozik és így többféle specializációt adhat. Az alapelv az, hogy a képzés háromszintű, amely körülbelül három diplomafokozatnak felel meg.

Az oktatás első lépcsője az „undergraduate" forma, amivel általában három év alatt megszerezhető a BA („bachelor of act") fokozat. A második lépcső a „graduate", amikor először az MA („master of act") majd a PhD („philisophy doctor") diploma érhető el. Az ehhez szükséges tantárgyak jegyzékét az egyetemek saját katalógusa közli.

— Hogyan lehet bejutni egy amerikai egyetemre?

— A közepes színvonalú egyetemekre bárkit felvesznek, aki jelentkezik és befizeti a tandíjat. A jobb egyetemeken felvételi vizsga is van és figyelembe veszik a középiskolai tanulmányi eredményt is. A felvétel rendje egyetemenként eltérő és főleg azokra vonatkozik, akik már régebben fejezték be a középiskolát. A felvételi vizsgák anyaga többnyire attól függ, hogy milyen irányban fog az illető a továbbiakban tanulni. A jelölteknek elsősorban angol irodalom és matematikatudásukról kell számot adniuk. Ha valakinek rosszul sikerült a felvételi valamelyik része, az egyetemen kötelezően fel kell vennie az ennek megfelelő tárgyat, hogy pótolja a középiskolai hiányosságokat.

— Mit jelent a hallgatók szabadsága a tárgyválasztásban?

— Minden egyetem katalógusban közli a nála felvehető tantárgyakat és mikor valaki belép az egyetemre, ennek alapján választ fő- és melléktárgyat. Ekkor a megfelelő tanszék egy „instruktort" jelöl ki a hallgató mellé, aki lényegében végigkíséri egyetemi pályafutása során. A két stúdium megjelölése már valamilyen irányultságot jelent, mert ezekhez különböző kötelező tárgyak járulnak. Emellett egyéb szabadon választott témákat is fel kell vennie.

Az egész lényegében úgy néz ki, hogy a hallgatónak minden diplomafokozat eléréséhez bizonyos pontszámot kell összegyűjtenie. Minden tárgynak pontszáma van, amiből pl. a BA-hoz általában 180 pontot kell szerezni. A 180 pontból 50-et a kötelező tárgyakból, 50-et az ezekhez kapcsolódó témakörökből (itt már választható a tárgy). És a további 80-at tetszőlegesen választott tárgyakból kell összeszedni. Esetleg olyan megkötés is lehet, hogy a 80-ból 30 pont egyáltalán nem kapcsolódhat a főtárgyhoz.

A hallgató minden félév elején maga jelöli meg a tárgyakat az indexében, csak annyi megszorítás van, hogy tanszéki instruktornak alá kell írnia. Ez azonban nem jelenthet korlátozást: az instruktor nem „tilthatja" meg egyetlen tárgy felvételét sem, de lebeszélheti róla a hallgatót.

A hallgató abban is választhat, hogy hány tárgyat (azaz hány pontot) vesz fel egy félévre. Hivatalosan egy szemeszterre 12 pontnál többet nem szoktak megengedni, de ez alól a dékán kivételt tehet.

— Hogy néz ki egy tanév ütemezése?

— Az oktatás mindenképpen szeptembertől május végéig tart, ezen belül pedig lehet negyedéves, féléves, vagy háromnegyed éves tagolás. Utána rövidebb, intenzívebb nyári kurzusokat tartanak, ahol szintén lehet pontot szerezni. Ekkor csak egy tárgyat vehet fel a hallgató és két-három hónap alatt kell az éves anyagot elsajátítania. Általában akkor használják ki a diákok, ha gyorsan akarnak pontokat szerezni, vagy ha az előző rendes szemeszterben nem jutottak ponthoz. Ez például úgy lehetséges, hogy ha valakinek a félévközi vizsga nagyon rosszul sikerült és nem akarja lerontani a félévi átlagát, akkor azt a tárgyat „eldobhatja" és az egyetem úgy tekinti, mintha fel sem vette volna. (A tandíj egyébként független az eredménytől.)

— Van valamilyen ösztöndíj?

— Tulajdonképpen olyan ösztöndíj, mint nálunk, nincs, de a jobbaknak megvan a lehetőségük, hogy az egyetemen belül munkát vállaljanak, és ezért egyrészt fizetést kapnak, másrészt sokszor a tandíjat is elengedik.

A hallgatók gyakran dolgoznak negyed- vagy félállásban a tanulás mellett, és léteznek vállalatokkal kötött szerződések is.

Ezen kívül különféle alapítványoktól lehet támogatást szerezni (a jobbaknak), és van hallgatói hitel is. A kölcsönhöz a szülők kezessége szükséges és a munkavállalástól kezdve kell visszafizetni a kamattal együtt.

Egyébként bármely tárgy bármikor felvehető, így ha valaki elmegy közben egy félévre dolgozni, utána azonnal folytathatja a tanulmányait. Korhatár nincs, én még 70 éves hallgatókkal is találkoztam. Sokan a két-három nyári hónapban dolgoznak.

— Milyen szálláslehetőségek vannak a máshonnan érkezett hallgatók számára?

— Van olyan egyetem, amelyiknek van diákszállója, ahol térítés ellenében szállást és ellátást nyújtanak részükre. Ezek ára mindenhol hasonló, mert a megélhetés költségeitől függ (kb. 1200 dollár egy félévre, ezzel szemben a tandíj 1000-től 25 ezerig dollárig is változhat). Ha egyáltalán van valahol kollégium, akkor van elég férőhely is. A bentlakás egyébként nem jelent anyagi előnyt, mert ha valaki kimarad, hasonló összegért könnyűszerrel talál lakást. Gyakori, hogy több hallgató közösen bérel lakást (albérlet nem nagyon van).

— Mit lehet tenni, ha nem megfelelő a tanár?

— A legegyszerűbb megoldás, hogy ideiglenesen el lehet „dobni" a tárgyat és következő félévben más tanárnál folytatni. Ha pedig egy tanártól feltűnően menekülnek a diákok, akkor ezt az egyetemi vezetés is észreveszi.

Emellett a szemeszterek végén, a hallgatóknak névtelen kérdőíveken értékelniük kell a tanárt és a kurzust. Ez azonban csak tájékoztatást jelent az egyetem számára (ennek alapján senkit nem bocsátanak el). Egyébként, ha egy tárgyra, illetve tanárhoz senki sem jelentkezik, akkor úgy sem lehet beindítani a kurzust.

— Hogy lehet valaki oktató?

— Alapelv, hogy oktató csak az lehet, akinek megvan a PhD-fokozata és van egy olyan szabály is, hogy az MA-t és a PhD-t másutt kell megszerezni. Az egyetemek nem szívesen alkalmaznak náluk végzett oktatókat, hogy ne legyen „beltenyészet". Ezt persze könnyen megtehetik, hiszen rengeteg egyetem van.

— Mi a diploma megszerzésének kritériuma a pontszámok mellett?

— A BA-hoz nem szükséges diplomamunkát írni, az MA-hoz vagy szakdolgozatot kell írni, vagy többletpontokat szerezni, a PhD-hez mindenképpen diplomamunkát kell írni. A PhD megszerzése előtt általában néhány évig dolgozni szoktak.

— Milyen a számonkérés módja?

— Az amerikai szemlélet az, hogy versenyre kell kényszeríteni a hallgatókat. Eszerint a vizsgákat úgy osztályozzák, hogy az összes hallgató teljesítményének átlagát tekintik közepesnek és az ettől felfelé, illetve lefelé való eltérés alapján adnak jegyet.

Az átlag abszolút nagysága nem nagyon számít, így ha valaki erősebb csoportban van, ahol magasabb az átlag, rosszabb jegyet kap, mint egy gyengébb csoportban. Ezzel elérik, hogy a hallgatók nem fognak össze, nem segítik a „puskázást", mert az növelné az átlagot, ami nem érdekük.

Ha az oktató ellen lenne kifogás, azt is ellensúlyozza az átlag: mindenkinek ugyanakkora esélye van arra, hogy jobb vagy rosszabb legyen az átlagnál.

A számonkérés módja napról napra való készülésre kényszerít. Rengeteg házi feladat és zárthelyi dolgozat van (akár hetente több is) és ezek időpontját a diákok nem tudják előre. Általános a félévközi vizsga is, ami összefoglalja az addig tanultakat.

Bizonyos anyagrészekből — sokszor csak írásban — kis, előadásszerű dolgozatokat kell készíteni.

A félévi vizsgán a tanárnak joga van az évközi órai szereplést is figyelembe venni a jegy kialakításakor.

— Mi történik akkor, ha valaki átmegy az egyik egyetemről a másikra?

— Ha közismerten gyengébb egyetemről megy át egy jobbra, akkor nem fogadják el automatikusan az addig szerzett pontokat és lehet, hogy elölről kell kezdeni a gyűjtésüket. Fordított esetben, részben vagy egészben megtarthatók és számításba vehetők az addig elért pontok. Egy államon belül mozogva nagyobb az esély a pontok megtartására.

— Milyen az oktatók és a hallgatók viszonya?

— Tapasztalataim szerint nagyon jó, részben talán azért, mert az oktatók érdekeltek abban, hogy minél több diák jelentkezzen hozzájuk. A hallgatók mindenféle ügyben felkereshetik tanáraikat, akiknek kötelező fogadóórájuk is van. Ehhez járul a „Research Assistentship", ami lényegében fizetéses munkaajánlat az egyetem részéről a hallgatók számára. Ezt a hallgatók megpályázzák, az oktatók pedig versenyeznek, hogy hozzájuk kerüljenek a legtehetségesebb felvett diákok.

— Érezhető valamilyen sajátos légkör az egyetemeken?

— Feltétlenül érezhető, hiszen az, amikor egyetemek teljesen elkülönülnek a környező településtől, saját, többnyire elkerített területükön épületek, parkok, parkolók vannak. Mindenütt megtalálható a diákközpont (klubbal, étteremmel), a sportpálya, az uszoda, az egyetemi boltok, ahol az egyetem jelvényével díszített tárgyakat árulnak stb. Sok egyetemnek saját rendőrsége van és a legtöbb helyen külön harangtorony található, amely az egyetem indulóját játssza minden órában.

Egyszóval bárhol is tartózkodik éppen az ember, mindig érzi, hogy most az egyetemen van.

Székely Andrea—Náray Vilmos

ment keresztül; létrehozták a Nemzeti Biztonsági Tanácsot, amelyen keresztül a katonák mindent felügyelnek, felosztották a parlamentet, az igazságszolgáltatás függetlensége megszűnt, funkcióit megnyirbálták, politikai ügyekben katonai igazságszolgáltatás váltotta föl a polgárit. 75-től koncentrált fasiszta rohamot intéztek a népi szervezetek ellen, hogy legalább ötven évre kisöpörjék őket az uruguayi politikai életből. Egyesítették és „tökéletesítették" mindazokat a fizikai és pszichikai kínzásokat, amiket a nácik Európában, az amerikaiak Vietnamban, a fasiszta diktatúra Brazíliában és Chilében végehezvitt. A Stern fogalmazása szerint Uruguay lett a világ legnagyobb börtöne, nyolcvanvalahány ezer embert tartóztattak le, és kínoztak meg, emigrációba kényszerült az ország lakosságának közel egyhatoda, irtóhadjárat indult a fasizmust szolgálni nem hajlandó haladó nézetek ellen is. Nem kímélték ennek során az egyetemet sem. A montevideoi egyetem rektorát és összes dékánját letartóztatták és kiutasították, a vegyészkaron például minden oktatót elbocsátottak, de a többi karon is az oktatók és a hallgatók 70-80 százalékát kirúgták. Az egyetem egyébként működik, kiterjedt besúgórendszer felügyelete mellett. Az állapotokra jellemző, hogy a filozófia szakon nem tanítják Marxot, napirenden voltak a könyvégetések, felforgató művekként elégették például azokat a matematikakönyveket, amelyeken szovjet szerző neve is szerepelt stb. A színvonal a negyvenes évekére esett vissza, és optimista becslések szerint huszonöt év kell a puccs előtti helyzet visszaállítására.

— Milyen veszteségei vannak a kommunista pártnak?

— Az elnyomás legnagyobb terhét a párt, az ifjúkommunisták és a munkásvezetők szenvedték: illegalitás, bebörtönzés, mártíromság tizedelte őket. A párt álláspontja az volt, hogy senki sem emigrál, mindenki marad, amíg tud, mert otthon a helye. 74 és 79 között ötször zúzták szét a párt vezetését, de egy-két napon belül mindig masok léptek a letartóztatottak helyére. Tíz év alatt a Központi Bizottság tagjai közül csak két elvtársat hozott ki a párt az országból; egyébként azok emigráltak csak, akik túlélték a börtönt, őket ugyanis annyira figyelték, hogy nem tevékenykedhettek volna.

— Milyen eredményei vannak a népi ellenállásnak?

A 73-as puccsot egyetlen párt, vagy politikai csoportosulás sem támogatta. Tíz év alatt egyre erősödött az ellenállás, és a munkásosztály szervezettsége, osztályöntudata megalapozta, hogy a tomboló terror ellenére 78—79-ben megtört a politikai mozdulatlanság. A belső ellenállás, a megoldhatatlan gazdasági problémák és a külső elszigeteltség hatására 80-ban „szalonképesítési tervet" dolgozott ki a diktatúra. Ennek legfontosabb mozzanata egy fasiszta alkotmánymódosításról rendezett népszavazás volt. Számos választási csalás (pl. egyoldalú agitációs kampány, a szavazatokat katonák számolták össze, halottak tömegei nevében leadott igenlő szavazatok stb.) ellenére, a lakosság mintegy hetven százaléka elutasította az alkotmánymódosítást, így a terv eleve csődöt mondott. 81-től megkezdődtek a tárgyalások az addig szüneteltetett polgári pártok politikusainak egy részével, 82-ben engedélyezték a két hagyományos polgári párt, és egy kis kereszténydemokrata csoportosulás működését. E pártok belső vezetőségválasztása alkalmával a legkonzekvensebb, leghaladóbb személyek kapták a szavazatok 80 százalékát, az alkuképesek zajos vereséget szenvedtek. 82—83-ban újabb alkotmánymódosítási tárgyalások jutottak csődbe, úgyhogy az alkudozás tavaly nyáron meg is szakadt: a diktatúra egyelőre se engedni, se lemondani nem hajlandó. A nép nyomása és a radikalizálódás azonban folytatódik. Tíz év óta először tavaly engedélyezték a május elseje megünneplését, arra számítva, hogy az évtizedes megfélemlítés otthon tartja az embereket. Az AFP francia hírügynökség szerint 300 ezer tüntető vonult fel Montevideoban. Az év folyamán további tiltakozó napokat, munkabeszüntetéseket tartottak, majd tavaly novemberben félmilliós nagygyűlésre került sor, ahol a tribünön megjelent az uruguayi politikai és társadalmi élet minden jelentős képviselője, még a betiltott pártokéi és szakszervezetekéi, sőt a kommunistákéi is. Követeléseikről közös nyilatkozatot olvastak föl, követelték mindennemű betiltás megszüntetését, minden párt és szakszervezet szabad működését, a polgári és a politikai szabadságjogok helyreállítását, az általános amnesztiát, a politikai foglyok szabadon bocsátását, az egyetemi önkormányzatot, a menekültek biztonságos hazatérését. A nyomás tovább erősödik: 1984. január 18-án egész napos általános sztrájk volt, tizenegy év óta az első olyan méretű, amely az egész országot megbénította. És itt érünk időben a jelenbe, Massera professzor és Seregni tábornok szabadon bocsátásához, amelyekről látható most már, hogy egy következetes folyamat eredményei. Mindkettőjük kiszabadításában nagy szerepe volt a nemzetközi szolidaritásnak: kilenc évi börtönrabsága alatt Massera professzort kilenc egyetem választotta díszdoktorává, és háromszáz egyetem, intézet küldött számára állásajánlatot, Seregni tábornok szabadon bocsátását is erős és széles nemzetközi közvélemény követelte, kiszabadulását polgári kormányok és szervezetek ünnepelték.

— Vannak már engedélyezett politikai erők, és vannak jelentős eredmények, de a kommunista párt továbbra is illegalitásban működik.

— Igen, és kiszabadulásakor Massera professzor és Seregni tábornok is kettőzött erőfeszítéseket kért a többi bebörtönzött kommunista kiszabadításáért, köztük Jorge Mazzarivichért, aki a kommunista ifjúsági szervezet első titkára, és Leon Levért, a kommunista párt központi bizottságának tagjáért. Leon Lev az Uruguayi Kommunista Ifjúsági Szövetség és Uruguay Kommunista Pártja Központi Bizottságainak tagja, közgazdász, a közgazdasági egyetemi hallgatók volt vezetője. 1979. március 12-én tartóztatták le, amikor az antifasiszta ellenállás egyik fő vezetője volt az illegalitásból, amibe 1974-ben kényszerítette a diktatúra hivatalos körözése. Hónapokig kegyetlenül kínozták, de nem tudták megtörni. Két fiútestvére szintén börtönben sínylődik. Leon Lev nős, és két kislány édesapja.

— Javíthat-e sorsán, elérheti-e kiszabadulását a magyar közgazdászok tiltakozása?

— A diktatúra Uruguayban a falhoz szorult és esztelen lépéseire is számítani lehet. Egy ilyen helyzetben minden bebörtönzöttet túszként kezelnek, így életük közvetlen veszélyben van. A nemzetközi szolidaritás, a tiltakozás reményt adhatna életben maradásukra. Massera professzorért a Budapesti Műszaki Egyetem is nagyon sokat tett azzal, hogy több más egyetemhez hasonlóan díszdoktorává avatta, s kifejezték iránta érzett elismerésüket és rokonszenvüket egy szegedi tanácskozásra való meghívással is. Minden ilyen lépés innen talán beláthatatlan fontosságú és jelentőségű lehet...

Molnár Gabriella

Harmath Zsigmond, az Egyetemi Szakmai Munkáért kitüntetést vette át a felszabadulási ünnepségen

KEN • KEN • KEN • KEN • KEN • KEN • KEN • KEN

Programelőzetes

Április 24—25. Délután a Rádayban: Fiatal oktatók konferenciája.
Április 25. Makarenko utcai színházteremben: The day after (Másnap) c. amerikai tv-film vetítése szinkrontolmáccsal. Utána: beszélgetés Szentesi György alezredessel.
Április 26. A Kőrösi Csoma alapszervezet USA-estje amerikai diákok részvételével a Rádayban.
Április 27. A szakkollégium Reform-vetélkedője fiatal közgazdászok meghívásával.
Április 28. Bulgakov: Menekülés című előadás a Katona József Színházban
Április 29. Délelőtt: „Ma ti nevettek, holnap mi (a vizsgákon)" címmel tanáraink mérik össze erejüket a KEN teniszviadalán a BSE városmajori pályáin, **délután:** Rektorvásár, majd Rektorválasztási vetélkedő, **este:** Választási buli a Rádayban.
Április 30. Délután: nagyszabású egyetemközi vetélkedő, **este:** KEN-BÁL a Dunán
A KEN '84 végleges programját részletes programismertetéssel az április 17—18-án megjelenő KEN Műsorfüzetben olvashatjátok el.

KEN-„KUL-TURA"

Bulgakov: Menekülés

Háromszáz közgazdasági egyetemi hallgató és oktató számára, 1984. április 28-án este 7 órakor, a Katona József Színházban Mihail Bulgakov: Menekülés című darabját mutatják be.

Az előadás után beszélgetés lesz Székely Gábor rendezővel és Duró Győző dramaturggal a színház próbatermében. (Haris köz 5. Igazgatóság.)

„A dráma a forradalomellenes orosz emigráns hányódásainak másfél évét fogja át. (1920—1921.) (...) a nagy történelmi fordulatot a vesztesek szemszögéből láttatja. (...) Az események sorát a szerző álomszerű jelenetekre bontja, s a nyolc álomképben a menekülők eltorzult életfelfogását ironikus és irreális mozzanatokkal hangsúlyozza." (Színházi Kalauz)

Előzetes feladatok a rektorválasztásra

A rektorválasztási vetélkedőre április 29-én 16—20 óra között kerül sor az egyetem Zsil utcai épületének „aulájában". A hagyományokhoz híven ez alkalommal is kitűztünk előzetes feladatokat, melyeknek teljesítéséről a vetélkedőn kell majd számot adnotok. A felkészülés természetesen csapatmunkát igényel.

— A vetélkedő a jelöltek ünnepélyes bevonulásával kezdődik. Ennek, és a további szereplés sorrendjének megállapítása a rektorvásár idején, április 29-én 14 órakor sorsolással történik. Felhívjuk a figyelmet, hogy az aulába gépjárművek (mentőautó, szemeteskocsi), valamint egyes állatok (elefánt, zsiráf stb.) csak komoly nehézségek árán hozhatók be. Amennyiben e célból valamelyik csapat az épület állagában jelentős változtatást kíván előidézni, kérjük forduljon engedélyért a főmérnök elvtárshoz!

— A bevonulásokat a szintén hagyományos székfoglaló beszéd követi, melyben a jelöltnek elő kell adnia mindazt a jót, amiért őt és csakis őt kell megválasztani. A beszéd időtartama max. 5 perc.

— A jelölt a vetélkedő során 6-8 perces KI MIT TUD-programot mutat be, melyhez segítséget kaphat csapata bármely tagjától.

— A délután folyamán elő kell adni egy szintén 6-8 perces irodalmi művet (színmű, szavalókórus stb.), melynek címe valószínűleg mindenkit emlékeztet majd irodalmi tanulmányaira: „Reformot csinálni nem kell félnetek jó lesz. Ha mindenki úgy akarja én nem ellenzem." Az előadásban a rektorjelölt is vállaljon szerepet.

— Végül az est fénypontjaként: RE(fle)KTOR. Legfeljebb 10-12 perces musical, vagy más zenés szám, melyet a vetélkedő utolsó műsorszámaként adnak majd elő.

A felkészüléshez felhasználhatjátok a felvett 1500 Ft-os támogatást, valamint a pályázaton nyert esetleges összeget. A vetélkedő részletes programja megtalálható a KEN MŰSORFÜZETBEN, mely április 17—18-án jelenik meg a KEN teljes programjával.

Bál a Dunán!

Nincs egyetemünk? Nincs aulánk? Sebaj! Olyan KEN-BÁLt csinálunk, mint ezelőtt még soha: a Dunán!!!

Kibéreltük a legnagyobb sétahajót, a Hunyadit! Április 30-án este Budapest legszebb fényeiben pompázik a másnapi ünnep tiszteletére! Indulás este 8 órakor a Vigadó térről, 2 órás sétaút. Program hajnali 1 óráig! Az elsősök és a Törökbálinton lakók hazaszállításáról 40 Ft térítés ellenében gondoskodunk. Nonstop video disco a fedélzeten! Hangulatos bár a fedélzet alatt! Rajzfilmek és video játékfilmek vetítése a fedélzeten ill. a hajó éttermében. Óriási élmény!

A hatalmas érdeklődésre való tekintettel előrendelést senkitől sem fogadunk el és a jegyeladás nálunk ritkán alkalmazott módját alkalmazzuk: a jegyek ára a program közeledtével növekszik. Április 13—17 között 60 Ft; április 18—20 között 80 Ft; április utolsó hetében pedig (21—29 között) 100 Ft. Természetesen az összes jegy már az eladás első napján az érdeklődők rendelkezésére áll. Korlátozott befogadóképesség: max. 500 fő!

Biztosítsd jegyedet a lehető legkorábban; így olcsóbb is! Jegyárusítás a Büfénél, ápr. 13-án 9—16 óra között, április 16-án 9—16 óra között és 17-én 9.30—11.30 óra között.

A későbbi időpontokat a helyszínen kiírjuk.

Rektorvásár

A Zsil utcai épület aulájában már kora délután várjuk az érdeklődőket arra a színes, zajos forgatagra, azaz vásárra, melyet teljes egészében a karok rendeznek jelöltjük propagálására. A vásár szerepe kettős:

— egyrészt az egész héten át tartó választási hadjárat csúcspontja,

— másrészt amolyan bemelegítője a 16 órakor kezdődő vetélkedőnek.

A szavazati cédulákat mindenki a vásár végéig, azaz 16 óráig helyezheti el a gyűjtőládában, melyet természetesen a helyszínen találhattok majd meg. A jelöltek számára ez lesz tehát az utolsó alkalom, hogy számukra értékes szavazatokat gyűjtsenek. Minden azon múlik, hogy ki, mivel áll elő, mivel tudja a legtöbb nézőt, résztvevőt odacsalogatni, akik aztán remélhetőleg leadnak majd egy szavazatot a nekik tetsző produkcióra.

Kérünk mindenkit, hogy passzivitással, nem-szavazással ne akadályozza a szavazás sikeres és eredményes lebonyolítását! Jó lenne, ha legalább egy jelöltre mindenki szavazna!

A Zsil utcai aula (fsz. és I. emelet) területének igazságos felosztása érdekében április 20-án, 14 órakor várjuk a karok csapatkapitányait a KISZ-bizottságon! Amelyik csapatnak nem jelenik meg a képviselője, kénytelen lesz a megmaradt hellyel beérni.

A szavazásról

Az idén először kísérletet teszünk arra, hogy széles körű és demokratikus szavazással döntsünk arról, hogy melyik rektorjelölt és csapat teljesítménye volt a legkiemelkedőbb a rektorválasztást megelőző egész hét folyamán.

Az egyetem minden hallgatójához eljuttatunk 3-3 szavazócédulát, mellyel — természetesen a saját jelöltjén kívül — bármelyik jelölt(ek)re szavazhat ápr. 24-én 12 órától ápr. 29-én 16 óráig bármikor. A szavazatokat a hivatalos KEN-SZAVAZATLÁDÁ-ba helyezzétek el, melyet napközben a KISZ-bizottság előtt, valamint 29-én a Rektorvásáron a Zsil utcában találhattok meg. A diákokon felül a tanszékekre is eljuttattunk 10x3 db szavazócédulát. Kérjük, amennyiben kedvetek van hozzá, játsszatok velünk!

A szavazás 29-én 16 órakor lezárul. Eredményét nem ismertetjük azonnal, csak a választási vetélkedő befejezésekor. Minden 10 szavazat ér egy pontot, és az így elérhető pontszámot hozzáadjuk a vetélkedőn szerzett pontokhoz. A rektorválasztási vetélkedő eredménye ez az összesített pontszám lesz!

Figyelem, pályázat!

Reméljük, hogy minden karon megalakultak már a KEN-csapatok és mindenhol van már rektorjelölt is. Ígértük, hogy a csapatokat a felkészülésben, az előzetes feladatok teljesítésében a KEN történetében először anyagilag is támogatjuk. Az a célunk, hogy ezzel is színvonalasabbá tegyük a rendezvényt. Kérjük, hogy a jelöltek és a csapatkapitányok jelentkezzenek a KISZ-bizottságon, ahol átvehetik az ígért összeget.

A KISZ-bizottság 10 000 Ft-os pályázatot ír ki a *jelöltek és csapatuk* számára. Pályázni lehet írásban április 18-án 12 óráig bármilyen ötlettel, melylyel rektorjelöltek szereplését, ezen keresztül pedig az egész rendezvényt kívánjátok színesebbé és érdekesebbé tenni. A pénzt az ötlet megvalósítására adjuk. A pályadíj megosztható és visszatartható. A pályázatban szerepelnie kell egy előzetes kalkulációnak is a megvalósítás költségeit illetően. Eredményhirdetés és a pályadíjak átadása április 18-án 18 órakor a KISZ-bizottságon.

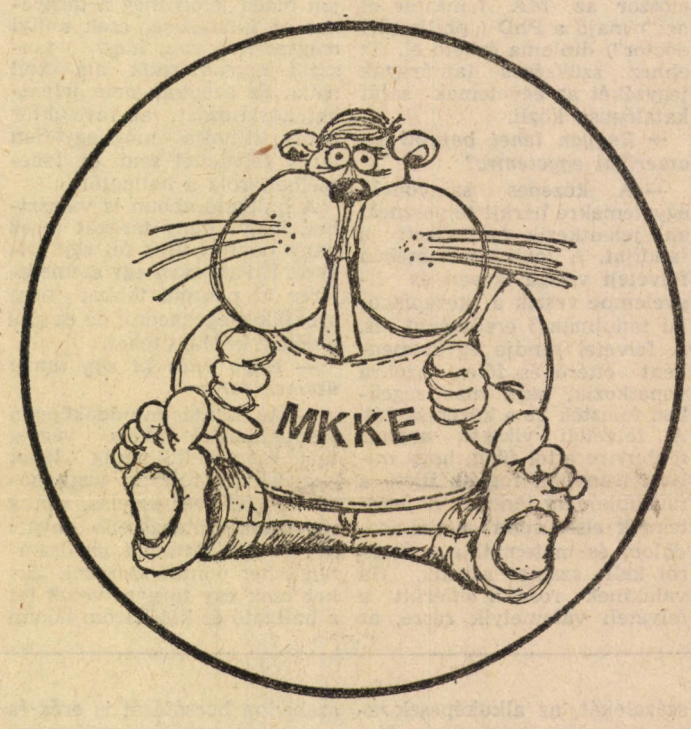

Fiatal oktatók konferenciája

A fiatal oktatók konferenciáját április 24—25-én bonyolítják le. Lapzártáig 31-en jelentkeztek a szervezőknél — néhány további előadó jelentkezése még várható. A végleges listáról, a pontos szekcióbeosztásról és az időpontokról a konferencia előtt (plakátokon stb.) részletes tájékoztatást adnak a szervezők.

Diákrektor-buli a Rádayban

A nagyszabású, hajnalig tartó rendezvény április 29-én, este fél kilenckor kezdődik a régen látott NEOPRIMITÍV együttes fellépésével. Fél tíztől fél tizenegyig és éjjel kettőtől háromig diszkó a Kápolnában. Fél tíztől éjfélig kaszinó a könyvtárban. Tréfás szerencsejátékok, fogadóiroda. Mindenre lehet fogadni, ami zárásig, azaz 24 óráig eldől. Fél tizenegytől fél tizenkettőig Kern András és Verebes István műsora. Örömmel üdvözölhetjük ismét a két művészt, akiket már régen láthattunk egyetemünkön. Fél tizenkettőtől nulla óra harmincig és egy órától kettőig az Old Boys együttes koncertje. A hatvanas évek rock'n roll zenéje élőben! Erre táncolni kell!

A belépőjegy ára a KEN-re való tekintettel kedvezményes, mindössze 30 forint. Jegyeket elővételben az egyetem főépületében, a büfé mellett felállított KEN-BUTIK-ban vehettek, kizárólag az ott feltüntetett időpontokban.

Szolgáltatás: A helyszínen egy és három óra között taxirendelés CB-n! (City-taxi)

MKKE—BEAC-tanárképző mérkőzés

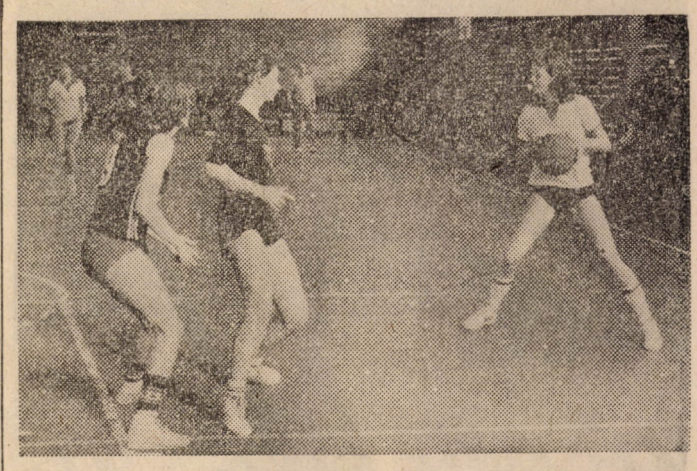

Kosaras lányaink elsöprő győzelmet arattak a bajnokságban (és ez nem az első ilyen arányú győzelmük!). Képünkön Halmi Krisztina — a tavalyi prágai kosárlabdatorna „Miss Basketball"-ja indítja a következő támadást

SPORTMŰSOR

NB II-es női kosárlabdacsapat:
1984. április 13., péntek 19.00 Közgáz—Kandó F. Kinizsi u.
1984. április 29., vasárnap 15.00 Székesfehérvár—Közgáz Szfv., Szíget u.

NB II-es férfi kosárlabdacsapat
1984. április 12. 20.00 Közgáz—Kandó F. Kinizsi u.
1984. április 15., vasárnap 16.00 MAFC Martos—Közgáz, Kinizsi u.
1984. április 19., csütörtök 20.00 Közgáz—ÁSE, Kinizsi u.
1984. április 29., vasárnap 11.00 Siófoki AGM—Közgáz, Siófok

Eredmények

Női kosárlabdacsapat:
BEAC TK—Közgáz 41-96 Ld.: Gergely Ilona 23, Kozma Éva 14, Kassay Lili 12
Közgáz—EGYT 86-55 Ld.: Gergely Ilona 16, Radocza Andrea 13, Ternai Katalin 12
Monori SE—Közgáz 43-123 Ld.: Ternai Katalin 38, Gergely Ilona 23, Halmy Krisztina 20.

Férfi kosárlabdacsapat:
BEAC— Közgáz 88-65, legjobb dobók: Hatházi 17, Németh 15, Koczka 11.
Közgáz—KSI 93-80, legjobb dobók: Németh 35, Hatházi 16, Fodor 12.

Hírek

1984. április 1—4-én a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Sport Clubja (MEDIKUS KUPA '84) női focitornát rendezett, amelyen részt vett a Közgáz csapata is (női kosárlabdacsapatunkra épülve). Eredményeink: Szegedi Orvostud. Egy.—Közgáz 1-3, SOTE—Közgáz 1-0. Ezzel csapatunk ezüstérmes lett!

Adalékok egy hírhez — és ami mögötte van

(VÁLASZ A KÖZGAZDÁSZ MÁRC. 15-I SZÁMÁBAN N. V. ALÁÍRÁSSAL MEGJELENT CIKKRE.)

Úgy gondoltuk, hogy a gyorsmásoló gép üzembe helyezése a Központi Könyvtár I. emeleti Antos István olvasótermében mindenkinek örömet jelent. Jó dolog, hogy már az üzembe helyezés másnapján, a próbaüzem és betanulás idején is két hét helyett 23 perc alatt tudtunk másolatot készíteni, beleértve ebbe az időbe a gép megcsodálását, egy cikk kiválasztását és a másolatért adott két aláírást, mint azt N. V. glosszájában leírja.

Március végéig 17 000 másolatot készítettünk, több mint 10 000 Ft értékben. Azt hisszük, szolgáltatásunkkal hozzájárulunk ahhoz, hogy javuljon a hallgatók ellátása tananyaggal. Azt is reméljük, meg fog szűnni az a káros jelenség, hogy értelmiségi, sőt mi több, vezető értelmiségi pályára készülő hallgatók ezer oldalt vágnak ki évente a könyvtár folyóirataiból, ezzel károsítva saját közösségüket.

Nem tudjuk, hogy a világot nyitott szemmel néző fiatal közgazdászok hogyan feledkezhetnek meg a minden pénzügyi műveletnél kötelező bizonylati fegyelemről. Ettől ugyanis még akkor sem tekinthetünk el, ha olyan kis összegekről van szó.

Az egyetem a másolásra és a szerzői jogvédelemre vonatkozó előírások alapján leiratban szabályozta, hogy a másológépek mellett, milyen nyilvántartásokat kell vezetni. Ezekhez kötelesek vagyunk a jövőben is igazodni. Csupán a pénzügyi elszámolást egyszerűsíthettük a próbaüzem néhány napja után — igazgatói utasításra —, a nyugta kiállításának elhagyásával.

Attól tartunk, hogy a cikk íróját a csillogó gép szépsége úgy elkápráztatta, hogy nemcsak a könyvtár segítőkészségét vette semmibe, de azt sem vette észre, hogy ezúttal nem a megfelelő helyen és módon harcolt a bürokrácia ellen.

Cr. — J. K

KÖZGAZDÁSZ
A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Felelős szerkesztő: FARKASINSZKYNÉ HALAY EDIT
Szerkesztőség: 1093 Budapest IX., Dimitrov tér 8. Telefon: 174-548
Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3.
Felelős kiadó: TILL IMRE igazgató
84—2008. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÜNDES ZOLTÁN vezérigazgató

Két tavaszi monológ

Ténfergek az utcán. Langyos a flaszter a talpam alatt. Nézem a szembejövő embereket. Az igyekvőket, a ballagókat, a megadókat, a vihancolókat, az unottakat, az élettől-kicsattanókat, az ébren-álmodókat, az alva-járókat, a barázdált arcúakat, az ember-izinkeket, a kétségtelen hogyittatavaszoptimistákat.

Rápillantok a sörözőkben, borozókban, büfékben, falatozókban, egyebekben üldögélő, álldogáló kétkezi (maximum!) munkásokra, a rétegpéldányokra, a be nem sorolhatókra. Pavlovi reflexeim intő szavára delet harangoznak. Privát belügyminisztériumomban (GYOMOR)). Megállok. Körbenézek. HAMBURGER: 17 Ft. Sóbálvánnyá meredek. Elájulok. Felmosnak. Megadom. Magam. Megadnám. Amit kérnek. (Én hülye.) Zsebeimben kutatok. A tegnapmégmegvolt félkrajcárom után. Irulok. Pirulok. Hümmögök. Gondolok. Egy szépet. Tovább állok. Mint kéne. Ellöknek. Rámlépnek. Az állat! Leverem! A port a szebbik (?) felemről. Lesújt. Egy gondolat. Mit keresnek ezek itt hétköznap délelőtt? No, no. Gondolom. Önkritikát gyakorolok. Megint. Elbicceltem egy előadást. Erre megszólal. A lelkiismeretem. Idézem: „Nyugi, nyugi. Süt a nap, a nap süt. Tavaszi szél vizet áraszt. Libbennek a libbennivalók. Fiatalság egyenlő bolondság." Ez jó. Szerecsenmosdatók. Megnyugodok. Elindulok. Szaporázom. Keményen. Mint a jég verése. Rohanok. Repülök. „Engem várnak, nem várhatok."

★

Tatárjárás. Rosszabb. ZH. Rágcsálom. A tollam végit. Térülök. Fordulok. Pocsék hely. Ahol ülök, rossz a szög. A látó. Meg a padban is. Fegyverkezünk. Puskázunk. SEGÍTSÉG! Lelőtték a bajtársamat. Elveszik. Fa. Csak fel ne kösse rá magát. Vége. Végem. Végünk. Ő volt. Van. Lesz. Az utolsó. Reménységünk. Izzadok. Rám lel a hideg. Fázok és éhezek. Átlőve oldalam. Elsült. A szomszéd fegyvere. Na de ilyet!

Hátradőlök. Kényelmesen. Igen. Elbukom. Elvérzek. Hantolnak. Temetnek. Elföldelnek. Áldott földdel. Sírnak. Rínak. Szánják. Bánják. Késő bánat: ebgondolat. Hallgatok. Megtaláltam. A békét. Békességet. Örököt. Ámen.

PS: Csöngetnek. Felráznak. Elveszi. Elteszi. Elviszi...

Kolozsvári Zoltán